

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climates

105

Anul 11

martie-aprilie
2018

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca

literare

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

PARABOLA ORBILOR

Pieter Bruegel cel Bătrân

Climate literare

Semnează în acest număr

Poezii Pascale/... 3
Gheorghe Valerică Cimpoca/În căutarea Adevărului ... 4
Ion Iancu Vale/ Versul, dragostea și moartea-poem ... 5
Grigore Grigore/, Și nimeni mai liniștit- poeme ... 6
Dragoș Niculescu/ Umanismul, un program infinit ... 7
Daniel Ioniță/O istorie din unghiuri complementare ... 9
Mihaela Mariana Cazimirovici/Fără disimulare ... 10
Marian Nencescu/Bolero despre turism și specificul ... 11
Irina Lucia Mihalcea/ Secretul timpului, poeme ...13
Elena Buică/Privind peste timp ...14
Raluca Faraon/Litomorfisme- poeme ...15
Claudia Voiculescu/Edgar Quinet, 215 ani de la moarte ... 16
Dumitru Ichim/ Nehotarnicul zbor- poeme ...17
Paul Polidor/Tatiana și Serghei Dziubza din Ucraina ... 18
Poezia săptămânii, ITHACA ... 20
Ion Teodor Palade/Caet de școlar ...21
Anton Găgiu/Distanța dintre viață și moarte ...22
Gheorghe Andrei Neagu/Adăpostul ...25
Geo Călugăru/ Cu scriitoarea Ioana Stuparu ...26
Octavian Lupu/ Ecoul luminii reflectate ...27
Corina Ligia Pătrașcu/Visul- poeme ...29
Georgeta Blendea Zamfira/Mărgăritare de recunoștință ...30
Ștefania Oproescu/Lecturile elefantului de la Loto ...32
Beatrice Vaisman/Cine sunt eu? ... 33
Cristian Petru Bălan/Privighetori regine- poem ...33
George Roca/Sărbătorirea centenarului mari uniri la Sidney ...34
Daniel Juverdeanu/De-a Baba Gaia- poem ...34
Mircea Radu Iacoban/Să vezi și să nu crezi ...35
Traian Vasilcău/ Balada Crinei- poeme ...36
Teodor Curpaș/Tărșan Vasile- un împătimit al culturii! ... 37
Gabriela C. Sonnenberg/Un San Jordi românesc ...38
Daniel Juverdeanu/Tablou romantic- poem ...38
Ion Iancu Vale/Biblioteca Județeană...la raport ...39

INFO CLIMATE

Coperta 1

*„Parabola orbilor”
de Pieter Bruegel
cel Bătrân*

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI
RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022)

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.
Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel,
Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova,
Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca
Colegiul redacțional: Anton Găgiu, Emil Stănescu, George Piteș,
Grigore Grigore, Ion Teodor Palade, Romulus Gandy Georgescu,
Florea Turiac, Gabriel Mihalache

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Giju, Dimitrie Grama, Maximca Gras, Mirel Horodi, Djamel Mahmud, Menuț Maximinian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Mihaela Loredana Mușetescu, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X
Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni
Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu

La Paști

George Coșbuc

Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare
Și sălcuile-n albă floare-
E pace-n cer și pe pământ.
Răsufletul cald al primăverii
Adus-a zilele-nvierii.
Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți în vale
Și doi de se-ntalnesc în cale
Își zic: Hristos a Înviat!
Si râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.
Pe deal se suie-ncetșor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iama vieții-n plete;
Și-ncet, în urma tuturor,
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.

De Paști

Tudor Arghezi

La toate lucarnele și balcoanele
Au scos din cer îngerii icoanele
Și-au aprins pe scări
Candele și lumânări.
Orașele de sus, în sărbătoare,
Au întins velnițe și covoare,
Și ard în potire
Mireasma subțire.
Și din toate ferestrele odată,
Mii și sute de mii,
Hervurimii fac cu mâna buclălată
La somnoroșii copii.

Îngerul și mironosițele

Alexe Mateevici

Pe cine-l caut'acuma'n grădină
Cu vasele de mir umplute?
De lacrimi inima li-i plină...
Zorește ziua nouă. Îi răcoare,
Dar cerul se înseninează
În ciripituri cântătoare.
De ce Îl caută aicea pe Hristos?
De ce-a venit aicea ca să-l plângă?
Pe piatr'un înger luminos...
El șade-n haine albe, strălucite...
Vestind cereasca bucurie

Mironosițelor scârbite:
„Hristos a Înviat! și nu vă mai mâhniți
Și nu-l mai plângeți ca pe un mort
Căutându-l între cei muriți!”
A iadului putere-i biruită,
Zadarnică îi răutatea:
De-acuma lumea-i izbăvită.
Întunecimea în lumină pierde,
Mărirea ei i s-a surpat
Și fug vrăjmașii de durere.
Grăbiți-vă cu vești de veselie
Și spuneți veștile-n Sion:
„Hristos e viu și'n veci învie!”
Dorm florile. Grădina moartă tace,
Iar prîmprejur-albastre umbre,
Nisip, zori aurii - și pace.

Christos a Înviat

Alexandru Vlahuță

Și-au tremurat stăpânii lumii
La glasul blândului profet
Și-un dușman au văzut în fiul
Dulgherului din Nazareth!
El n-a venit să răzvrătească
Nu vrea pieirea nimănui;
Desculț, pe jos, colindă lumea
Și mulți hulesc în urma lui.
Și mulți cu pietre îl alungă
Și râd de el ca de-un smintit:
Iisus zâmbește tuturoră-
Atotputernic și smerit!
El orbilor le dă lumină,
Și mușilor le dă cuvânt,
Pe cei infirmi îi întărește,
Pe morți îi scoală din mormânt.
Și tuturor deopotrivă
Împarte darul lui cerescși
celor care cred într-însul,
Și celor ce-l batjocoresc.
Urască-l cei fără de lege...
Ce-i pasă lui de ura lor?
El a venit s-aducă pacea

Și înfrățirea tuturor.
Din toată lumea asupriți
În jurul lui s-au grămădit
Și-n vijeliile de patimi
La glasul lui au amuțit:
„Fiți blânzi cu cei ce vă insultă,
Iertați pe cei ce vă lovesc,
Iubiți pe cei ce-n contra voastră
Cu vrăjmașie se pornesc...”
Cât bine, câtă fericire,
Și câtă dragoste-ai adus!
Și oamenii drept răsplătire
Pe cruce-ntre tâlhari te-au pus.
Au răs și te-au scuipat în față
Din spini cunună ți-au făcut,
Și în deșarta lor trufie
Stăpâni desupra-ți s-au crezut...
Aduceți piatra cea mai mare
Mormântul să-i acoperiți
Chemați sutași cei mai ageri,
Și străji de noapte rânduți...
S-au veselit necredincioșii
C-au pus luminii stăvilă,
Dar ea s-a întărit în focul
Durerilor de la Calvar,
Și valurile-i neoprite
Peste pământ se împânzesc,
Ducând dreptate și iubire
Și pace-n neamul omenesc.
Voi toți, ce-ați plâns în întuneric
Și nimeni nu v-a mângâiat,
Din lungă voastră-ngenunchere
Sculăți... Christos a Înviat!
Nu l-au cunoscut
Nicolae Iorga
Oricât de sfânt era Iisus
Și cât de lămurit prin lut
Vedeai pe cel venit de sus
Și ai săi nu l-au cunoscut.
A trebuit ca trupul său
De mucenic să-l bată-n cuie
Ca să se-arate Dumnezeu
Și ca la ceruri să se suie.

În căutarea Adevărului (25). A evoluat Omenirea?

„Omul a ajuns un semizeu tehnic înainte ca, din punct de vedere moral, să fi coborât de tot din copac.”
(Jean Rostand)

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Cum putem afla cum a evoluat omenirea? Studiindu-ne trecutul și modelând prezentul. Din punct de vedere al condițiilor de trai, prin asigurarea hranei și al stabilității, omenirea a evoluat în timp. De când cunoaștem istoria, durata de viață a oamenilor a crescut constant. Cu timpul, progresul științific a permis oamenilor să înțeleagă și să influențeze tot mai multe aspecte ale lumii inconjurătoare, oferind astfel răspunsuri tot mai detaliate la întrebările cheie ale omenirii. Pe măsură ce oamenii de știință descifrează tainele evoluției umane, descoperirile lor oferă tot mai multe indicii despre viitorul speciei noastre. Totuși, acum suntem într-o perioadă de cotitură, de schimbare radicală a vieții, datorate folosirii în exces a informațiilor care ne sunt „**băgate în creierul uman cu forță**” înlocuind modul de cunoaștere prin cercetarea și gândirea proprie. Acest lucru contribuie la izolarea persoanelor prin folosirea realității virtuale în locul comunicării „**face to face**”. Un alt pericol major care îl paște pe om este folosirea inteligenței artificiale în exces aruncând omul în afara

muncii. Fără un efort fizic și cu o gândire leneșă omul riscă să se transforme într-un semirobot. Fenomenul de globalizare a planetei prin amestecul raselor și dispariția culturilor popoarelor va duce la o boală generalizată și scăderea imunității individuale. Ambiția unor conducători de a domina planeta a condus la epuizarea resurselor acesteea și la poluarea biosferei. Cercetători falși ne recomandă părăsirea de urgență a planetei Pământ și colonizarea altor planete. Nu pe ultimul loc al pericolelor se află înarmarea exagerată cu arme de distrugere în masă, pregătite să distrugă viața pe planetă în orice moment. Omenirea este condusă prin legi care de cele mai multe ori, fie sunt facute pentru a proteja clasa conducătoare, fie a proteja bogații, care în majoritatea țărilor conduc din umbră tot ce mișcă pe Pământ. Credița într-un Dumnezeu Creator este din ce în ce mai hulită de noile generații adepte ale noilor tehnologii și la care se închină ca la niște zei. Situația actuală este gravă și poate fi comparată cu altele mult mai vechi. Ceea ce surprinde este că, cu cât ne îndepărtăm în timp, prezentul parcă stă pe loc și nu s-a schimbat nimic din gândirea și moralitatea noastră. Aceste mărturisiri sunt dovezi clare despre nivelul de moralitate al oamenilor în diverse perioade. În romanul filozofic *Candide*, scris de Voltaire în anul 1759, se afirmă: „**Trebuie să mărturisesc că atunci când mă uit la această lume nu mă pot abține să nu gândesc că Dumnezeu a abandonat-o în mâinile unei ființe malefice. Aproape că nu știu oraș**

care să nu vrea distrugerea orașului vecin, sau familie care să nu dorească exterminarea unei alte familii. Săracii din toate colțurile lumii îi urăsc de moarte pe cei bogați, în vreme ce se târăsc și se milogesc în fața lor; iar bogații la rândul lor, îi tratează pe săraci ca pe niște oi, cu a căror lână și carne fac negoț în schimbul banilor”. Într-o altă epocă, la distanță de aproape 900 ani în urmă, un filozof din Bagdad, Al-Jahiz, afirma în secolul al IX-a: „**În zilele noastre totul este complet întors cu fundul în sus. Decența este asociată eșecului, onestitatea face mult rău succesului, iar ambițiile modeste și obiceiturile onorabile și cu frică de Dumnezeu sunt un semn al judecății slabe, căci în zilele noastre un trai onorabil se poate crea doar prin standarde morale vagi și prin comportament criminal fățîș. Oamenii caracterizați de obiceiul neplăcut de a minți, de vulgaritate crasă, de ignoranță excepțională, de îngustime de minte demnă de dispreț, de convingeri perverse, de temperamente proaste și de neobrăzare – astfel de oameni se bucură de noroc, obțin partea leului și câștigă cele mai mari premii, sunt tratați cu cea mai înaltă considerație și dețin cea mai mare autoritate**”. Dacă ne îndepărtăm și mai mult în trecut, cu încă 14 secole, Tucidide, cca 460-398 î.Hr., fiul lui Oloros, care a fost un om politic și istoric atenian afirma: „**Sensurile cuvintelor au fost schimbate după bunul plac. Curajul nesăbuit a devenit bravură; ezitarea prudentă a devenit lașitate de**

→ Continuare în pag. 5

versul, dragostea și moartea

Ion Iancu Vale

Îmi zicea mama, când iar plecam de acasă
din Pietroșița, sfântul loc al nașterii mele
„Ți-ai luat geanta, artistule, și-ai plecat”.
Voia să fie persiflantă și dură,
ce altceva putea să facă ea, unica, îndumnezeita,
până la dangătul dintr-o dungă
și dincolo de el, pentru cei șapte copii
și singurul bărbat pe care i-a hărăzit pronia.
„De ce mi-ai stricat numărul, Doamne”
interoga ea hohotind, cerul, când a murit
fratele-meu Petre împușcat în armată.
„Condoleanțele mele”, i-a spus cineva când,
ca-ntr-un dezastru cosmic, a pierit tata,
„Ce să fac cu ele maică dacă omul meu ăl bun
nu mai e”, a zis mama scâncind și frângându-și
pierită mâinile

(n-am întrebat-o niciodată dacă știe
ce-s alea condoleanțe).
Eu, „artistul” ce făceam: îmi luam geanta
și plecam din felurite motive (de neastâmpăr;
de milă, de silă, de teamă, de dor...),
căci trebuia să mă mișc, să mă rup, să fug...
„Am cumpărat, mamă, grăușor, să-ți fac colivă
și batiste, și lumânări am cumpărat că nu mai știu
dacă vii întreg, înapoi,
că ești rău când bei, mândru, nesupus și poet”.
Îmi spunea de fiecare dată când fugeam
de lângă ea și mă mângâia, și-mi pupa ochii,
și-mi săra fața cu lacrima ei dulce și însângărată
și mă întuneca și mă lumina, Doamne.
Pe Constantin l-a întrebat odată șeful de post
din comuna noastră

Ion Iancu Vale - portret de Val Iordănescu

„Unde e frate-tău, acela, poetul, că se interesează
la județ de el”, „Ce mă-ntrebi pe mine dom-le”,
s-a răstit frate-meu la milițian,
„Ia-ți merinde-n traista și caută-l”.
Acum nu mai sunt cum eram, dar nu-mi regret
donquijotismul, neîmplinirile, risipirile...
„Ce ți-e scris în frunte ti-e pus”.
Cerbicia mi s-a mai frânt, cu alcoolul am rupt-o
de mult, poliția nu mă mai aleargă de colo-acolo
lumea nu mă mai ocolește ca pe un ciumat,
mama nu își mai mijește ochii în poartă după mine.
Doar poezia mă mai adastă însă, și iubirea
și ideea morții, mistere tulburătoare, obsedante...
cu care am mărșăluit întotdeauna,
aproape, umăr lângă umăr
suflare lângă suflare.

→ Continuare din pag. 4

ultimă speță; moderația era o mască pentru lipsa de bărbăție; iar a căuta să înțelegi toate aspectele unei probleme nu înseamnă alceva decât indecizie. Violența dură a devenit un atribut al curajului; manipularea a devenit un mijloc justificat de autoapărare; susținătorii măsurilor extreme erau mereu de încredere și orice opoziție era profund suspectă. Am ales trei citate din diferite perioade de timp, pe o distanță de 2500 ani și de la trei

personalități cu înclinații diferite, privind credința. Din punct de vedere moral puțin s-a schimbat în timp. Venirea lui Hristos și sacrificiul Lui au schimbat pentru o perioadă de timp comportamentul unor oameni, când legile morale, prin așa zisele porunci, au fost respectate de aceștia. Din păcate, în zilele noastre, aceste porunci nu mai sunt respectate. Cuvântul care va caracteriza omenirea la jumătatea secolului al XXI-lea va fi „**Singularitatea**” când omul se va

rupe de comunitate, se va izola și va fi dominat de inteligența artificială de la care va primi informații dominante false, manipulate de o mână de indivizi interesați. Acest lucru se va întâmpla atunci când informațiile primordiale venite de la Creator prin Sfântul Duh vor fi înlocuite de informații false venite de la oameni care se vor intitula zei. Totul depinde de discernământul nostru, de trezirea din lenevia în care ne cufundăm pe zi ce trece.

(Va urma)

POEME

Grigore GRIGORE

Mergeam

Mergeam pe linia
Dintre două scânduri
Care nu se vor întâlni nicicând
În vreme de secetă

Și din când în când
Îmi cădea câte-o lacrimă
Pe buza de jos
Sau pe tâmplă

O lacrimă totdeauna
Îți amintește
Că nu mai ești
De-o viață
Cel care ai crezut
Că ești
De-o secundă.

Tu știi

Tu știi că e vorba
Despre o apă
Care urca muntele
Pe partea lui
Cea mai abruptă

El Știa că e vorba
Despre un foc
Prin care puteau
Să coboare
Doar sunetele
Strălucitoare
Ale desfrâului

Așa s-a născut
Tabloul pe care-l
Priveam nedumerit
De miraculosul
Său colorit

În sfârșit.

Priveam oglinda

Priveam oglinda
Din spatele timpului
Care se adăuga
Pe sub pleoape

Picături de apă
Încorporată
Într-o lacrimă
Nevinovată

Și pe retină
Mi se depuneau
Literă cu literă
Cuvintele care
Deveneau
Unul după altul
Bătăi de inimă

Albastre

Priveam oglinda
Care mă privea
Mirată.

Eu căutam

Eu căutam spațiul
În care să-mi înfig
Cornul
Ca un arc peste noapte

Ca un curcubeu peste
O picătură de apă
De ploaie

Cu inima strânsă
Sub umbra unui
Punct de sprijin

Care păstra pământul
În interiorul Universului.

Degetul

Degetul arătător
Trecea printre buze
Ca un cuvânt nerostit

Ca un parfum
Supraomenesc
Vopsit în alb
Cu cercuri incoloro
De mărimi diferite

Aliniat geometric
Într-un dreptunghi
Aburind

Ca ultimul răspuns
La o ultimă întrebare
Terestră

Semnificația zilei

Semnificația zilei de mâine
Devenise un drum de munte
Pe care trebuia
Să-l străbat
În mâini

Și fără încălțări

Până în punctul
Cel mai de sus
Unde ajungeau
Doar cățărători

Am întâlnit coborând
Cohorte de animale
Și păsări
Care cântau tot felul
De cântece de vitejie

Închinat patriei mumă.

Din volumul „Și nimeni mai liniștit”

"UMANISMUL, UN PROGRAM INFINIT" DE LA FILOZOFIA CULTURII LA CRIZA SUPRAVIEȚUIRII

Dragoș NICULESCU

2. Postmodernismul. O viziune asupra rupturii.

Termenul de „postmodern”, deja prezent de mai mult timp în alte domenii, cum ar fi arhitectura sau teoria literară, unde stârnise aprinse controverse metodologice și stilistice, se încetățenește și în filozofie, odată cu apariția, în 1979, a lucrării lui Jean-François Lyotard, „Condiția postmodernă”. Termenul, așa cum era de așteptat, nu a reușit să genereze un concept, deși intrarea lui în dezbaterile filozofice s-a făcut în forță, polaritățile încercărilor de surprindere, definire, nuanțare a sa fiind atât de numeroase și variate, încât numai însumate pot să închege policroma geografie a acestui fenomen cultural, artistic, social, istoric, politic. Rezumativ, două sînt tendințele majore de surprindere și utilizare a termenului în câmpul literaturii filozofice actuale: una este reprezentată de intensificarea eforturilor de definire și de conferire a unui statut cât mai demn acestui termen, iar cea de-a doua constă în travaliul de contestare și de negare a așezării discursului filozofic, a spațiului public ori a operei de artă sub semnul postmodernismului. Semnificative în acest sens sînt eforturile unor autori ca Jean-François Lyotard, Gianni Vattimo, Jean Baudrillard, David Harvey, Fredric Jameson – pentru prima tendință, Jurgen Habermas, Karl-Otto Apel ori Richard Rorty – pentru cea de-a doua. Considerînd modernismul, din punct de vedere al plasării temporal-istorice, ca întinzîndu-se pe durata a trei secole, între 1600 și 1900, post-modernismul ar rezulta că desemnează starea culturii în urma transformărilor care au afectat regulile de joc ale științei, literaturii și artelor începînd cu sfîrșitul secolului al XIX-lea. Cu toate acestea, cea mai precisă ipoteză de lucru deschide drum postmodernismului odată cu schimbarea statutului cunoașterii, generată de epoca numită postindustrială și a culturilor în epoca zisă postmodernă. Această schimbare a început să se desfășoare de la sfîrșitul anilor '50 încoace, perioadă care marchează pentru Europa sfîrșitul reconstrucției sale postbelice, și a fost mai rapidă sau mai lentă în funcție de țară.

Așadar, începutul postmodernismului lui Lyotard marchează sfîrșitul modernismului lui Vianu, sau criza sfîrșitului de epocă a lui Vianu se continuă cu criza epocii postmoderne a lui Lyotard, în ambele variante, granița

istorico-culturală este aceeași. Eterogenitatea culturilor anunțată de Nietzsche (despre care Heidegger spune că este ultimul metafizician al Occidentului) și considerată de Vianu ca mortală în ceea ce privește comunicarea și contactul intercultural

Dragoș Niculescu

obligatoriu, devine, la Lyotard, o completă atomizare a oricăror structuri, începînd cu cele lingvistice, legate de sensul și logica comunicării, și ajungînd la cele social-economice. Iar atomizarea, dezagregarea, înseamnă ruptură, discontinuitate, epuizarea în acest stadiu, de către modernitate, a resurselor narative și a strategiilor metanarative: „considerăm ca «postmodernă» neîncrederea în metapovestiri”. Condiție a unui nou tip de criză, mult mai greu gestionabilă, dispersia funcției narative impune ca remediu nu corectarea unui fir epic liniar, coagulat, beneficiind de logică internă, așa cum cerea să se întâmple soluționarea în criza modernă, ci efortul nu numai de încercare de orientare între structuri și elemente izolate, ci și utilizînd pentru aceasta un instrument de comunicare dezagregat, devenit lipsit de coerență și capacitate adaptativă de semnificare, constructor de combinații lingvistice instabile, dar fiecare dintre ele reprezentînd fragmente narative cu valențe pragmatice, ponderabile în individualitatea lor specifică. Iar de la discursul filozofic asupra științei, privit de Lyotard ca metapovestire care și-a pierdut deja forța și legitimarea metafizică, se ajunge imediat, prin contrast, la hegemonia informației, la paradigma informațională a erei postmoderne, care, în afara determinantelor politice, comercial-financiare, comercial-informaționale pe care le impune, ridică în primul rînd problema rezolvării decalajului care apare în cadrul sistemului cunoașterii între • rostul și natura esențială a conștiinței, care este aceea de a clădi spirite, dorința și necesitatea utilizării ei în acest scop de către om, și • utilizarea ei ca marfă de către „producătorii de cunoaștere”, situație în care cunoșterea încetează să își fie propriul scop, pierzîndu-și „valoarea de întrebuințare”.

2.1. Cunoașterea, informația și sistemul social în era valorificării și schimbului.

Funcția valorică a cunoașterii, în acest moment al dezvoltării tehnologiei informaționale și telematice, își pierde capacitatea acțional-formatoare, căci între destinatar (emitent) și destinatar nu se mai ridică doar dificultatea fertilă, constructivă a decodării unui simbol aderent și consensual naturii fundamentale, specifice a informației, ci obstacolul unui cod de cu totul altă factură, care nu poate fi depășit și care modifică, schimbă natura și scopul immanent al informației: subordonarea actului de producție și difuzare a informației interesului financiar. De aici, schimbarea raportului obiectual și teleologic al actului informativ și al actului de cunoaștere: „Cunoașterea este și va fi produsă pentru a fi vândută, este și va fi consumată pentru a fi valorificată într-o nouă producție: în ambele cazuri, pentru a fi schimbată. Ea încetează să-și fie propriul scop, își pierde «valoarea de întrebuințare»”. „Informatizarea societății” apare astfel ca un proiect discutabil, care scoate la suprafață, prin scenariul său antiuman, nămolul unor interese meschine și oculte. Recesiunea mondială îl scoate în evidență ca pe o realitate obsesivă, iar paradigma generală a progresului științelor și tehnicii va trebui să ia în calcul și perspectiva cât mai apropiată a unei alte orientări a tehnologiilor contemporane, care să se poată constitui valid și curat ca alternativă la actuala orientare. După cum marxismul ateu – cel care făcea apologia valențelor dialectice născute din contradicțiile și luptele interne, cel care nu îl acceptă pe individ ca ființă singulară, stăpînă pe sine, ci doar pierdută în- și dependentă de o masă socială, și aceasta pentru că acceptînd individualitatea ființării umane, trebuie să recunoască existența, forța și acțiunea Ființei supreme – și-a văzut eșuată întemeierea teoretică într-o utopie, tocmai din cauza unor puternice șubrezenii interne, teoria social-sistemică a lui Talcott Parsons (nemaivorbind de curentul marxist reprezentat de gînditorii Școlii de la Frankfurt) eșuează, pînă la urmă, din cauza aceluiasi motiv capital: îngustimea globală a vederii teoretice, reducția ontic-ontologică pe care o practică, încercarea oarbă și destinată fatal eșecului de a scoate, de a izola constructul teoretic de sub puterea și tutela transcendentului. Orice încercare teoretică care rupe această legătură dintre ființare și Ființă, dintre individual și universal, dintre individ și Absolut, are valoare unui suflat cu paiul într-un butoi cu apă, al unui orgoliu al exercițiului teoretic cu pretenție de soluție.

În anii '50, după război, Parsons asimilează societatea cu un sistem autoreglat, cu o funcționalitate caracteristică, modelul funcționalismului sistemic fiind oferit de cibernetică, deși ideea că societatea formează un tot organic,

structură fără de care încetează să mai fie o societate (iar sociologia încetează de a mai avea obiect), provine de fapt din secolul al XIX-lea, când domina spiritul fondatorilor școlii franceze. Ambiguitatea este numele de ordine al acestei teorii, iar concluzia sa nu numai că nu explică ceva, dar coboară singură într-un punct din care nu prevede nici o tentativă de ridicare: inovațiile acestei mașini inteligente, care este sistemul social, grevele sau crizele sale, perioadele de șomaj sau revoluțiile politice, care lasă să se creadă că există o alternativă și dau naștere unor speranțe, nu sînt în realitate decît optimizări funcționale, reorganizări interne, al căror „rezultat nu poate fi decît ameliorarea „vieții” sistemului, singura alternativă la această perfecționare a performanțelor fiind entropia, adică declinul. Că teoria se rezumă, în definitiv, la arhicunoscuta succesiune intern reglatoare entropic-negentropică, fondată pe absurda, superficială și, de fapt, lipsita de obiect teorie a hazardului, a autodeterminării imanente, a indeterminismului este ușor de sesizat*, dar cum se poate răspunde la întrebarea legată de declinul final, și anume: dacă acest declin actual este de altă natură decît perioadele anterioare istoric de declin? Se mai poate ieși din el doar prin lăsarea armelor jos, după ușurarea planetei de o parte din populația ei? Se mai poate ieși din el doar prin reforme teoretice și social-politice? Sau, iată că, izolîndu-ne de Dumnezeu, crezînd că ne putem explica singuri mersul speciei prin lume, ne trezim în fața unei realități de cu totul altă natură, aceea a sărăcirii și căderii conștiinței individuale și colective, a necesității repunerii ei în legătură cu transcendentul coordonator și permanent veghetor. Dacă Talcott Parsons se obișnuise ca orice declin să fie în cele din urmă surmontat printr-o ciudată și inexplicabilă forță immanentă de autoreglare, iată că lucrurile sunt de fapt mult mai profunde, dramatice, și declinul actual va produce acea mutație de conștiință care va permite, va impune înțelegerea puterii și funcției sacralului, renunțarea la ruinătorul antropocentrism, deschiderea minții și sufletului către universul vast, copleșitor, adînc, înalt-spiritual, perfect reglat funcțional într-un Înalt determinism construit pe fundamentala sa dimensiune teocentrică. Funcționarea civilizației și a omului nu ascultă de un tipar predictibil și romanțios, ci este o experiență fundamental dramatică și absolut necesară existenței întregului Univers, acestui perpetuu act cosmic suprem fiindu-i utile și celelalte ființe ale vastului univers, în aceeași măsură creații ale lui Dumnezeu. Uitîndu-și statutul de creație divină, improvizîndu-și o identitate falsă și delegitimantă, omul și-a neglijat finalmente, prin dezumanizare (nu și prin dezDumnezeire, căci aceasta nu stă la îndemîna forțelor lui), statutul primar de creatură.

Urmare în numărul viitor

O ISTORIE DIN UNGHIURI COMPLEMENTARE

Daniel IONIȚĂ

O analiză la „Istoria Politică a Literaturii Române Postbelice” a lui Petre Anghel

Comparat cu monumentalul volum Istoria Literaturii Române 1940-2000 a lui Alex Ștefănescu, volumul lui Petre Anghel nu apare atât de amplu. Dar pentru că abordează literatura română din cu totul alt unghi decât cel abordat de faimosul critic și istoric literar - Istoria Politică a Literaturii Române Postbelice a lui Petre Anghel este de referință pentru cititorul interesat de ce anume s-a petrecut în culisele și pe coridoarele tenebroase ale luărilor de decizii cu privire la literatură, volume, scriitori, edituri, pe vremea dictaturii comuniste - și care au fost victimele, multe neștiute de critici și de public, ale acesteia.

Dacă Alex Ștefănescu se ocupă eminent de partea literară și face referințele necesare și pertinente la politic, în măsura în care acesta a afectat opera unui scriitor, Petre Anghel subliniază în mod special influența politică, și implicarea politică (mai mult, mai puțin, sau în rare cazuri de loc) a scriitorilor, editurilor, și politicianilor, a securității - elemente care se încrucișează într-un dans de

multe ori diabolic, uneori ilar, rareori benefic - și care-și lasă amprenta în mod direct pe fielele tipărite, sau uneori interzise, ale volumelor aparute, ori modificate înainte de apariție, ori moarte din fașă.

Nu vreau ca cineva să creadă că aș compara aceste volume, fiindcă ele, deși se intersectează în anumite puncte cheie, nu pot fi în competiție. Iar Petre Anghel nu a intenționat în nici un caz să abordeze prea departe câmpul vast și arat adânc, cu atâta succes, de către Alex Ștefănescu. Menționându-le juxtapozițional, doresc doar să contextualizez mai bine opera lui Petre Anghel pentru un eventual cititor. Cele două volume au

premise și abordări diferite, dar mai ales unghuri diferite - deși nu opuse, ci de multe ori complementare. Oricum, credincios strategiei lui, Alex Ștefănescu nu se pierde prea departe de literatură, nu alunecă aiurea înspre culisele de multe ori sordide ale politicului din acea perioadă - asta pe deoparte. Iar pe de altă parte Petre Anghel se preocupă de literatură și alege scriitori pe care-i analizează, cu precădere în măsura în care intervine politicul - și din punctul de vedere al

politicului - aceasta fiind de la început intenția declarată a Istoriei Politice a Literaturii Române Postbelice. Deci fiecare în felul lui rămâne credincios intenției declarate de la început. Spre exemplu Petre Anghel discută despre unii scriitori, poate necunoscuți criticilor și publicului larg (și a fost acuzat de acest lucru de către unii critici mai neatenți, sau dogmatici, sau pur și simplu snobi - iar numărul acestora din urmă este legiune). Dar el argumentează, pertinent zic eu, că acești necunoscuți merită o analiză mai atentă - că ei ar fi fost la fel de faimoși precum alte nume celebre, dacă nu s-ar fi pomenit (pentru un motiv sau altul) sub tirul necruțător al politicului și instrumentelor de stat de la acea vreme, al agenților acestora plătiți sau voluntari slugarnici - care le-au tăiat multor talente șansa de a fi publicați de editurile respectabile de atunci. Acești scriitori au pierdut astfel șansa de a-și lăsa amprenta asupra literaturii române, după cum ar fi meritat. Un exemplu care-mi vine în minte este Florin Lăiu - dar mai sunt multe altele. În acest context, Petre Anghel face un lucru extraordinar, după opinia mea Cei ce l-au criticat ar trebui ca mai întâi să citească operele unui Lăiu și altora menționați, și abia apoi să apese pe tastele calculatorului ca să-l condamne sau să-l laude pe Petre Anghel. Revenind la cele două volume, citindu-le, este ca și cum ai merge pe aceeași cărare, dar lumina aruncă altfel de umbre, subliniind pentru trecător aspecte diferite, dependente de pagina și volumul pe care-l ai în mână în momentul respectiv.

Fără disimulare

Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI

Mihaela – Mariana Cazimirovici

Frumusețea versului clasic ne fascinează încă, în plină epocă a eliberării în vers de orice fel de constrângeri legate de ritm și de rimă. De aceea, vorbim aici despre o autoare care știe să-mpletească cele două modalități de exprimare, demonstrând dexteritate în alternarea lor și reușind astfel să creeze un volum plin de vigoare și foarte dinamic.

În noua sa construcție, cu titlul „Față-n față”, poeta Lucia Rădoi Drăgan ne introduce într-un univers al timpului, dar și al experienței succesiunii binelui și răului, pe fondul unei filosofii personale, în cunoștința finalului, urmat de nimic: „În rest... colbul drumului...” (Fusul vremii) (p. 7).

Totuși, nu rămâne la pura impresie a nimicniciei existențiale, ci consimte cu sufletul spre credința în frumusețea veșniciei, cu speranță: „Dac-aș fi în veșnicie/ Să mă odihnesc pe-un nor” (Dac-ar fi...) (p. 9), într-o lume a îngerilor, cu o dorință nesfârșită de

renaștere, de un alt început „În roua magnifică – a dimineții...” (Renașterea) (p. 11).

Aflată mereu sub atracția irezistibilă a imaginarului, își desfășoară jocul în zona irealului: „Te lași purtat inconștient/ În imaginea de-afară,/ Măcar și pentru un moment.../ Ca-n «Zona Crepusculară!...»” (Lacul codrului) (p. 15), descoperind chiar o „Flacăra ireală” în care-și regăsește, spune ea, „spiritul [...] doinit”.

Cu toate-acestea, își păstrează trupul într-o continuă luptă cu

realitatea, prin poeziile sociale în care-și descoperă vocea puternică a omului de azi, dar și în plină natură, cu „salcia pletoasă”, „cu ulmi și fagi”, cu toate frunzele și tot „Cerule albastru azuriu”.

Un element constant în poezia sa este iubirea, fie că e vorba despre „un tei bătrân”, de „iubirea lumii” sau de „păpușa tristă”, se reîntoarce mereu cu nostalgie în copilărie, în trecut.

Frumosul, binele și iubirea sunt surprinse, de cele mai multe ori, de rău, de așteptarea finalului și de plâns. Însă, din fiecare emoție obține o experiență.

Mereu ceva o trage-n spre amintire, ceva o dă înapoi: face un pas, după care simte nevoia reîntoarcerii. Aparent, nu reușește să înainteze, punându-și întrebarea: „Simularea îngerească/ Sau se-afundă-n mare hău?” (Gândul) (p. 43). În ciuda acesteia, secretul neînăntării îl regăsește tot în filosofia sa, pe care ne-o descifrează-n vers: „Opriti-mi timpul să mă-ntorc/ Și înapoi... de unde vin/ Nu vreau în viitor să storc/ Din oameni ca din șerpi... venin!” (În trecut...) (p. 47).

Teama de viitor, în incertitudinea lui, îi permite aprofundarea în propria ființă, mereu sub oblăduirea lui Dumnezeu, căruia îi face o declarație de iubire în plină inimă a volumului său, în poemul cu un titlu pe cât de simplu, pe atât de edificator, „Iubesc” (p. 56).

Așadar, am încercat puțin să ne plimbăm prin acest bogat univers al unei poete care-și arată măiestria cu multă iubire și deschidere, cu sensibilitate, dar și cu forță, dezvoltându-și o personalitate puternică, ce avem convingerea că ne va mai bucura cu astfel de realizări de suflet și în viitorul apropiat.

(Lucia Rădoi Drăgan, *Față-n față*, poezii, Ed. Amanda Edit, 2017, 129 p.)

ECOUL

*Ecoul străpunge o lume-n suspine
Călare pe-un pegaz la țărnițe de nori;
Aduce-o cântare pe strune de liră
Și-adie culoare de nobile flori!*

*E cel ce seduce mărețele muze
Cu stihuri vibrante de-amor tremurând
Și-n fructe peline amarul reține
Ca-n miere apoi să-l auzi răsunând.*

*Ecoul străbate fâțiș națiunea...
Se sparge-n fărâme purtate de vânt;
E trâmbița vremii din spații divine
Ce liniștea schimbă prin propriu-i avânt.*

ISPITA

*De fiecă dată pășesc către tine
Prin ceața rărită din margini de drum,
Grăbesc pasu-mi lent amăgită de mine...
Văd valea cu cerbi împânzită de fum.*

*E gravă ispita ce duce-n pustie,
Rămasă de pază și greu de-ocolit;
Orbecăi prin vasta-i grădină, lălaie...
Cu gândul că poate e de păcălit.*

*Nemernica fire umană, tresare...
Trufașă și rece pe Domn pângărind,
Ispita e rea și mă prinde în gheare
Ca șoimul cel crud al meu trup sfâșiind.*

*Devine-obsedantă ideea mării,
Din vreascuri să crești un bun
pom roditor;
O viață să fii delegatul iubirii,
Doar așa poți ajunge nemuritor.*

Lucia Rădoi Drăgan

BOLERO DESPRE TURISM ȘI SPECIFICUL NAȚIONAL ÎN SPANIA

Marian NENCESCU

Prima participare a Principatelor Unite la o expoziție Universală are loc în 1867, la Paris. Responsabil de proiect cum s-ar spune în zilele noastre, savantul Alexandru Odobescu (1834-1895), ce ocupase această funcție încă din timpul guvernării lui Cuza-Vodă, a expus pe Champ-de-Mars un întreg inventar de obiecte și imagini ce constituie și azi nucleul conceptului de specific românesc, de la costumele tradiționale, la inventarul casnic și de la planșele cu biserici, la modele decorative extrase de pe frescele de la Argeș. Cu totul, după cum reiese și din broșura *Notice sur la Roumanie*, tipărită cu acest prilej, s-a urmărit a se elimina din imaginarul colectiv al lumii civilizate vechiul stereotip al cetății asediate, a insulei de latinătate dintr-o mare slavă, cum era perceput anterior spațiul local românesc și a se promova ideea, productivă economic, după care românii nu ar fi, ca popor, cu nimic mai prejos decât confrății lor belgieni, francezi ori englezi, ba chiar din contră, identitatea românească, de la Bizanț încoace, înseamnă un spațiu cultural civilizat și un interior confesionalizat.

Cu totul, participarea României la acest conclave al economiei mondiale a avut ca rezultat reinventarea folclorului și a vârstelor de aur ale istoriei naționale, de la tradiția romană, la cea bizantină, și în sfârșit, la Școala Ardeleană, prilej de reflexie asupra latinității dar și a civilizației românești, în ansamblu. Surprinzător, reeditarea manifestării, din 1937, pe aproximativ același amplasament, nu a făcut decât să

reconfirme tezele lui Odobescu, de data aceasta promovate de Dimitrie Gusti, inițiatorul, între altele, a unei sociologii originale, purtând chiar numele de știință a națiunii române, bazată pe metoda monografică și promovată cu succes de Școala Sociologică de la București.

În mod surprinzător, expoziția a promovat cu succes conceptul de noua Românie, amestec de naționalism (romantic) și clasicism de inspirație ariană. Prin concepte precum Delta Dunării – edenul melancolic, ori bisericile maramureșene din lemn – România organică și profundă, Regatul român făcea dovada că știe să gestioneze „știința națiunii”, orientând-o către un specific local, sănătos și unitar. Alături de emblema – Regele Carol, Mecena al culturii, românii au folosit cu succes și elementul folcloric, etalat din plin la Pavilionul-restaurant, construit după planurile lui Octav Doicescu, unde concertau zilnic tariful lui Grigoraș Dinicu, naiul lui Fănică Luca, călușarii selectați de Harry Branner, și vocea jovială și distinsă a Mariei Tănase.

În mod surprinzător, imaginea identității românești din 1937 pare și astăzi un proiect „închis”, câtă vreme, după mai bine de 8 decenii, nu reușim să ne desprindem de același stereotip păgubos și declasat – punte între Orient/Estul sovietizat și Apus, țara noastră este percepută ca un tărâm al trăirilor voluptuoase și extreme, un paradox, câtă vreme suntem singurul popor latin ce frecventează biserica de „rit grec” (ortodoxă). Orientali ori balcanici, pretențioși, risipitori ori snobi, românii rămân poporul estic cel mai

atras de valorile civilizației occidentale.

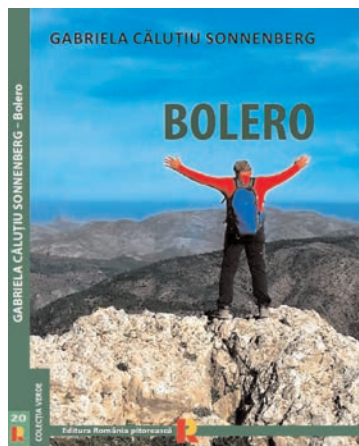
Cu totul altfel stau lucrurile când românul călătorește. De la Nicolae Milescu, spătarul, cel care între 1657-1678 a vizitat și a descris China, și până la Dimitrie Cantemir, cărturarii români nu au încetat să străbată lumea, înregistrându-se chiar și câteva premiere, precum expedițiile de explorare ale lui Bazil Assan în Oceanul Înghețat, urmate de călătoria științifică a lui Emil Racoviță în Antarctica, apoi drumurile medicului Ilarie Mitrea în Australia, ale geologului Gregoriu Ștefănescu de la Niagara, la Potomac, și, în sfârșit, itinerariul celui mai faimos călător interbelic, Mihai Tican, zis Rumano (1893, Berevoiești, Argeș – 1967, București), autorul primelor mărturii despre prezența românilor în Spania, consemnate în volume precum *Peisaje iberice* (1930), *Spania de azi* (1936) și *Nopti barceloneze* (1937, cu o prefață de Liviu Rebreanu). De altfel, Mihai Tican a fost și rezident spaniol, țară unde a și editat un ziar (la Barcelona) și a tipărit mai multe cărți în limba spaniolă, fiind în 1935, chiar și consul (onorific) de presă la Madrid.

Interesantă este și Prefața pe care (Don) Miguel de Unamuno (1864-1936) a scris-o pentru ediția a II-a a cărții sale, *Spania*, din care cităm: „Și acum să vorbim de Mihai Tican. Subiectul prefeței mi l-a inspirat un amic din Transilvania, care avea în totalitate tipul unui țigan. Chestiunea țiganilor m-a preocupat mult. Se găsesc țigani până în Pirineii basci. Nu știu dacă Tican a remarcat asta... Știu că românii le place a se considera balcanici. Mie aceste popoare îmi par foarte simpatice. Mi-ar plăcea să intensific relațiile mele cu românii...”

Un prilej de a „intensifica” relațiile cu spaniolii este și cartea „*Bolero*” (Ed. România pitorească, 2017) a Gabrielei Căluțiu-Sonnenberg, o incursiune geografică, lingvistică și spirituală prin Spania de ieri și de azi, o încercare de a descifra „soberbia” (grandoarea) unui popor ce a cunoscut cândva gloria victoriei, prin El Cid Comendador, dar înfrângerea „invincibilei și felișimeii Armada”, flota cu care Filip al II-lea a intenționat în 1588, să clatine cerbicia Elisabetei I. Mai importante, din aceste episoade ale trecutului, sunt, susține doamna Sonnenberg, consecințele: „Nimeni și nimic nu e de neînvins, și poți să pierzi o bătălie, ori chiar un război, important e să rămâi demn”. (op.cit., p. 132).

Despre demnitate, tenacitate, creativitate și abandon e vorba în cartea aceasta în care pretextul unui periplu spaniol e suficient de transparent pentru a intui că adevărata țintă și preocupare a autoarei e România. Dacă la începutul veacului al XX-lea Spania și România se aflau, relativ, pe picior de egalitate, atât în ce privește interesul și simpatia externe, cât și potențialul turistic, azi, asistăm la o veritabilă „balanță inegală”. În timp ce România își asigură 5 la sută din P.I.B., printr-un turism anemic și neconvingător, Spania își adjudecă

locul al 7-lea din 184 de națiuni care trăiesc din turism. Dacă spaniolul de rând își conservă și își prezintă cu mândrie tradițiile, de la muzica locală, cu influențe maure și gitane, la luptele cu tauri, și de la festivalurile de Paști (Semana santa) și Crăciun (Los Reyes Magos), la obiceiurile precreeștine (Fallas – focurile de primăvară și Castells, piramidele umane, atingând un număr impresionant de „etaje”, răsplătite cu puncte, ca la Olimpiadă), asta nu înseamnă că nu avem și noi suficiente „valori imateriale”, cu care să ne mândrim. Deosebirea este că la noi, an de an, colindele, hora satului, focurile de

Sfântul Gheorghe, jocurile cu măști ori spectacolele publice cu mascați și irozi, de la Crăciun, sunt tot mai rare. Grăbiți să prindem ritmul modernității, uităm că mai avem motive de mândrie locală.

Dacă acum un veac Odobescu, iar apoi Gusti, au dus la Paris taraful românesc, azi se găsesc destui sociologi care disprețuiesc și critică muzica vie, de petrecere. Ținta negativă noilor esteți e manea, deși sonoritățile flamenco-ului spaniol împrumută mult din muzica arabă, din cea țigănească și din pathosul unei populații marginalizate. Deosebirea nu sunt, așadar de sonoritate, sau de mesaj, ci de statut social. Spaniolii fac din flamenco un spectacol de neuitat, vânat de străini și admirat de

cunoscători. Noi „izgonim” manea în locuri scilicitoase, de nefrecventat pentru un public cu pretenții, stricăm folclorul și uităm de dansurile tradiționale. Călușul l-am dus la Institutul de Folclor, „fecioreasca” la Muzeul Satului, iar „berbunca” am uitat-o odată cu fiorul plecării flăcăilor în armată.

Doamna Căluțiu-Sonnenberg ne informează că în Spania publicul participă cu plăcere și în număr mare la „misterii”, își procură sau împrumută costume scumpe, de carnaval. La fel, procedează bavarezii, ori tirolezii. Noi, nu. Ne plângem că suntem săraci, că nu vin turiștii să ne viziteze, dar uităm că turismul modern nu e doar confort, e și loisir. Spaniolul nu doar că te invită la corida, dar te îndeamnă să-ți rupi și gâtul la spectacole de stradă. Pe banii tăi: „Străinii sunt adesea candidați involuntari la sinucidere. Localnicii i-au poreclit patas sau decalebrados, descreierați. Asta pentru că tind să se ridice imediat ce sunt aruncați la pământ, în loc să rămână culcați, nemișcați”.

La noi, de Sânziene, se deschid cerurile, se culeg ierburi de leac, se caută și se provoacă ursitul. Spaniolii se duc pe plaje, aprind focuri și își pun trei dorințe. Apoi se scufundă îmbrăcați, în valuri, de fix 7 ori. Obiceiuri, speranțe... Sfântul Ioan Botezătorul le știe și le iartă.

Am căutat cu atenție în cartea doamnei Căluțiu-Sonnenberg o referire la celebrele vinuri spaniole. Între atatea explicații despre jambonul afumat, nimic despre bucuria sufletului. Ibericii iubesc vinul, la fel ca și noi, dar, ca români, avem și ceva în plus – ospeția! Nu-l bem singuri, ceea ce ne face mai umani. O carte, așadar, despre turism. Oare?

SECRETUL TIMPULUI

Irina Lucia MIHALCEA

CHEIA TIMPULUI

În marea din adâncurile noastre
mă vei găsi, iubitule,
în pictura fumului,
risipit de orele timpului,
ca și cum ceva continuă să curgă,
când vei simți iubirea,
vei simți și dorința,
petale de lumină din fructul iubirii.

Un vis, de neuitat, am trăit cu tine,
în cea mai frumoasă călătorie,
nebunie sau nu,
inconștient am fost prins
în acest vârtej sau, poate,
e realitatea pură,
acel ceva ce noi, pământeni,
încă nu avem puterea să percepem!
S-a întâmplat pentru noi,
să mulțumim Cerului!

Simți cum palpită inima noastră,
ascultă-i muzica unică,
las-o să curgă prin fiecare celulă,
nu o bloca, nu o mai bloca, simte tot.

Când vei fi copleșit de însingurare,
- deșertul în care suflă
doar pustiul nisipurilor mișcătoare -
vei găsi poarta mereu deschisă
și-atunci vei simți atingerea mâinilor mele.

De tine depinde ca tot ce-ai trăit
să fie, acolo, candelă vie,
am fost una cu Viața,
fără început și fără sfârșit,
mai mult decât Viața și Moartea.
Un cântec îți cânt acum în cheia fericirii!

Ne-a fost dat un timp întâlnirii noastre,
dar cântecul nostru își poartă,
departe,
ecoul visului înflorit.
Acolo, frunzele copacului meu
îți vor șopti:

marea ești tu, marea sunt eu,
acel spațiu imens,
mister, neliniște, exaltare, fior,
melancolie, vibrație,
pură emoție, necuprinsul din infinit!

Dincolo de tăcerea albă,
un câmp de pădărie este acolo,
un câmp și liniștea lui verde,
ai să rămâi cu mine, acolo, mereu,
privește-mă, privește-mă,
hai, vino, întinde mâna și simte-mă!

CIUDATĂ CLEPSIDRĂ

Frământă cuvintele
dospite-n arderea inimii,
lacrimi se preling prin cioburi,
raze de lumină
reflectă scânteii deformată
de tășul sticlei,
cercuri noi se deschid.

Ciudată clepsidră!
Incertitudinea ta, un bulgăre
ce zace-n stare latentă,
la o ușoară adiere,
privire sau șoaptă a minții
se va rostogoli
în abisul mlaștinilor
din meadreele Styxului,
un tăvălug ce va târî
prin focul patimii,
în ceață și umbre,
amintiri calde,
lumină și zâmbet,
spre a uitării lui Lethe...

Suntem călători
pe cele cinci râuri
spre Lumea de Dincolo.

PRIVIND PESTE TIMP

Elena BUICĂ

La împlinirea celor 85 de ani, este firesc să-mi pun întrebarea: cum aş dori să rămân pentru posteritate? În largul fluviu al anonimatului şi din rostogolirea neîndurătoare a timpului, mi-aş dori, ca din tot ce am fost şi am scris, să dăinuie ceva pentru posteritate, să rămân macar atata cât spunea Nicolae Titulescu: „Chiar de nu voi fi un far, ci o candelă, ajunge... Chiar de nu voi fi nici candelă, tot ajunge, fiindcă m-am străduit să o aprind”

Ce mi-aş dori să rămână? Poate imaginea mea precum „liliacul înflorit la poarta înserării” şi neapărat „zâmbind vieţii”, însoţită mereu de un „gând purtat de dor” de acel dor al locurilor natale, de cel al unuversului copilăriei, al oamenilor Țigăneştiului natal, oamenii din mijlocul cărora m-am ridicat, am luat de la ei zestrea de suflet aşa cum apa ia forma vasului în care este pusă. Cu această zestre am plecat în lume şi m-am străduit prin scrierile mele să le port românitatea şi numele pe toate meridianele pământului cu ajutorul internetului care a pulverizat distanţele făcând din lumea largă un sat ceva mai mare. Mi-aş dori să rămână ceva din fervoarea cu care am urmărit pe verticală spiritualitatea neamului românesc şi am sorbit cu nesaţ din frumuseţea de negrită a graiului nostrum, ceva din felul cum m-a văzut scriitoarea Cezarina Adamescu „o ambasadoare a sufletului românesc”

Mi-ar plăcea să rămână ceva din gândul curat, preţuirea şi recunoştinţa pe care o port Canadei, ţara mea de adopţie pentru tot ce mi-a oferit. Mi-aş dori să străbată prin timp ideea că măcar m-am încumetat să surprind câte ceva din inefabilul vieţii, din fiorul infinitului aflat dincolo de graniţele veşii noastre sau ceva din bezna misterelor care ne împinge spre neprevăzut. Peste acestea m-am străduit să arunc o lumina ca mierea razelor de soare, într-o după amiază de toamna târzie când m-am apucat să scriu ignorând vifoniţele iernii care îşi aruncau săgeţile prevestitoare spre mine.

Mi-aş dori să rămână ceva din scrisul meu ca un mod de a exista, ca un altar pe care sufletul meu s-a reconstruit din ţandările unor lovituri şi din durerile neplânse, înăbuşite în cămara inimii. Mi-ar plăcea să rămân în posteritate ca un scriitor îndrăgît de arta cuvântului, haina gândului încoronat, care cuminecă inima şi sufletul şi care ne redă pe noi nouă înşine. Mi-a plăcut să mă cufund în adâncul cuvintelor care se ţes din liniile abia stăvezii ale sinelui. M-a preocupat întotdeauna înălţimea ideilor literare, dar şi cea a trăirii întru frumos cu încărcătură emoţională.

Am admirat întotdeauna şi mai apoi am scris cu deosebită plăcere despre scriitorii înzestraţi cu harul de a plămădi din

cuvinte gânduri şi trăiri care se pitoresc în adâncul inimii despre cei care au fost plămădiţi cu puterea de a coborî în zonele abisale ale conştiinţei umane, acolo unde se ascund crâmpoile de viaţă, conflictele dramatice care se desfăşoară în tăcere. Am scris despre viaţa şi creaţiile lor, de parcă aş fi scris despre mine.

Un alt aspect despre care cred că m-ar defini este acel al însemnărilor despre călătoriile atât de dragi mie făcute cu gândul ispitirii frumuseţilor şi creaţiilor rotundului pământ, voiaje care reînnoiesc individul, îl revitalizează, îi lărgesc orizontul şi îi înlesnesc înţelegerea frumuseţii şi a diversităţii umane.

Scriitoarea Elena Armenescu e de părere că: „Zarea interioară luminoasă deschide scrierile Elenei Buică, favorizată de destin să cunoască mai mult de jumătate din lume, iar această cunoaştere este sporită de sensibilitate, inteligenţă, plus înţelepciunea conferită de bogata experienţă a vieţii, cu bunele şi relele sale”. Despre scrierile pe această temă, scriitorul George Stroia a remarcat: „Frumoasele vacanţe” ale Elenei Buică sunt o lecţie de spiritualitate şi altruism”.

Mi-aş dori să rămână ceva şi din trăsăturile mele ca om, despre arderile pentru a-mi croi un contur al personalităţii, pentru a ridica pe trepte superioare mie pe fiica şi apoi nepoata mea, de a sprijini familia să ţină sus steagul temeiniciei şi al împlinirilor. Mi-aş dori să rămână ceva şi despre arderile pe altarul catedrei de limba şi literatura română pentru a răspândi lumina şi cuprinderea adevărului în minţile şi sufletele elevilor mei, cu speranţa unui viitor împlinit. Poate câte ceva din cele ce s-au spus despre mine, precum scriitorul Ştefan Dumitrescu: „O scriitoare cu un suflet mare cât zarea, marea Doamna Elena Buică” ori aşa cum m-a văzut îndrăgitul actor Florin Piersic. „Iubită şi distinsă Doamnă scriitoare Elena Buică, sunteţi fără egal! Vă iubesc fiindcă sunteţi atât de modestă, de generoasă, de talentată şi de... normală! Sunteţi şi rămâneţi în inima mea! Va îmbrăţişează, Florin PIERȘIC”

Poate că rămâne ceva din felul cum mă vede pe mine şi scrisul meu scriitoarea Gabriela Căluţiu Sonnenberg: „Rontăie ideile anevoie, le smulge reflecţii neaşteptate, iar în final, le da o formă palpabilă, îmbrăcându-le în cuvinte din care îţi vine să muşti, pofticios. Stilul e unic, inconfundabil, metoda Buni de combatere a uitării. Paginile cărţilor sale sunt de-a dreptul saturate cu însăşi fiinţa ei, dornică de a îmbrăţişa întreaga lume, absorbindu-i frumuseţea şi dăruindu-i însutit zâmbet şi lumina interioară”

Chiar dacă astăzi puţini sunt aceia care mai privesc literatura ca pe un act vital şi edificator, ştiu că frumuseţea scrisului va dăinui şi cu el, sper, ca măcar câteva scânteieri din scrisul meu să se mai zărească la orizont atunci când voi privi de la înălţimea seninului deplin.

LITOMORFISME (POEME)

Raluca FARAON

MUZEUL INIMII

în piept mi se nascu brusc o avangardă
vopsea lemn metal bucăți de ziar alandala
câteva vegetale ofilite un ghem de câlți
un suspin un arcuș rupt de vioară
la care nici nu s-a cântat vreodată
o fugă de Bach un mănunchi suierat de regrete
o toamnă bolnavă o avangardă care mă incomodează la mers
mă face să tușesc periodic mă orbește în plină zi
și mă ține pe marginea nopții până când la cântatul cocoșilor
mă prăbușesc în somnul diurn ca un gardian al muzeului de artă
plictisit pentru că nimeni nu mai vizitează
culoarele art-nouveau ale inimii mele primitoare

LITOMORFISM

ca un zid de piatră roșie sunt anii care s-au scurs între noi
mă apasă în tâmpla stângă și-mi murdăresc obrazul de sânge
o avalanșă de cadavre: cuvinte cu zgura amară...
întind mâna, dau de privirea ta fixându-mă încruntat
și mâna mă doare!
unde ești, vânt sălbatic și tandru?
au înflorit toate tristețile mele adormite
uite-mă acolo, platoșă în fața timpului
și timpul ingenuchează
și chipurile noastre se transfigurează

TĂCERE

Ai supraviețuit poemelor mele
în care te alungam periodic,
ai rezistat plânsului meu insidios
care curba vocalele și topea consoanele
până când sensul cuvintelor amețea
și nimeni nu mai înțelegea nimic.

Te-ai prefăcut că nu pricepi aluziile culturale,
dar te-ai încăpățânat să mă citești până când
emoția a gătit răspunsul pe care mi-l datora
iubirea ta, de care fugi, încă, rușinat și haotic...

DEFINIȚIE I

Sunt o filă de carte,
amestec dubios de apă și piatră.
De fiecare dată când vrei să mă citești,
mâinile tale se înțepă în colțuri tăioase, se spală
apoi de sânge și se întreabă firesc dacă merită
să o ia de la capăt...

În jurul meu cresc păduri de organisme la fel de ciudate:
amestec de lut și cioburi, amestec de lemn și vin gelatinos,
amestec de aripă și ochi de oțel care privește fix aurora boreală
din lumea mea de litere așezate corect de la stânga la dreapta.

Deodată, literele zboară ca în urma unui uragan albastru
și fila care sunt caută bezmetic o poveste care s-o îmbrace.

ATUNCI CÂND SCRIU...

femei cu plete lungi și cântând din tălpi
transformă strugurii în vin care-ți ia mințile
care te face să râzi în hohotele eliberatoare
ale uitării sinelui albastru ale nașterii sinelui de foc

atunci când scriu
realitatea devine o panteră neagră îmblânzită
care toarce o vreme cu ochii scăpărând de satisfacția
unei prăzi sângerânde care s-a împotrivit
atât cât a fost necesar
pentru plăcerea irezistibilă a vânătorii-luptă
pe viață și pe moarte

doar atunci

ARTĂ POETICĂ

eu suprarealist poate desuet sau de neînțeles în cotidianul
imediat
tu postmodernist actual și cu trimiteri spre audiența generală
se poate scrie la confluența unor curente literare tocmai pentru că
tendențele acestea miros în lume a impostură și a orgolii literare
în final de fapt se scrie pe „tastatura interioară” acolo unde
vibrează acut
în afara timpului în afara spațiului un amestec bizar de inimă
rațională

Edgar Quinet, 215 ani de la naștere

Claudia Voiculescu

Mi-a fost dat să trec, timp de trei ani, pe strada Edgar Quinet și să intru din aceasta pe ușa Facultății de Litere (Universitatea din București) pentru studiile mele târzii. Numele străzii, de rezonanță istorică, este pus în cinstea aceluia care a fost un mare filoromân (prin scrierile sale cât și prin sprijinul moral pe care l-a acordat generației de la 1848 din Țările Române), care a fost ales, în 1869, membru de onoare al Academiei Române și căruia i s-a acordat și cetățenia română. Este vorba de scriitorul, istoricul și omul politic francez, Edgar Quinet de la a cărui naștere se împlinesc anul acesta 215 ani.

Cel care a afirmat că « Limba este, după Dumnezeu, cel mai tare din legăminte între popoare », se naște la 17 februarie 1803 în orașul Bourg-en-Bresse (Franța) și se stinge din viață la 27 martie 1875 la Versailles. L-am văzut mormântul (lipit de cel al soției sale, româncă Hermiona Asachi) în Cimitirul parizian Montparnasse...

După studii în Bourg-en-Bresse și Lyon, familia dorește ca fiul să urmeze o carieră militară sau să intre în afaceri. El alege literatura. Este admis la École polytechnique de unde se retrage pentru a urma Facultatea de Drept, pe care o absolvă în 1823. Paralel, studiază limbile străine, matematicile, istoria

filosofiei. În 1839 obține un doctorat strălucit la Universitatea din Strasbourg după susținerea a două teze de doctorat în franceză și latină. Câștigând bani din drepturile de traducător (traduce, în 1824, dintr-o versiune engleză, lucrarea lui Herder « Idei asupra filosofiei istoriei omenirii »), călătorește în Anglia și Germania. La Universitatea din Heidelberg îl cunoaște pe reputatul savant, filolog și arheolog, profesorul Georg Friedrich Creuzer (1771-1858 ; membru de l'Académie des inscriptions et belles-lettres, fondată de Colbert în 1663), fondatorul mitologiei comparate și care preda aici filologie și istorie veche din 1804. Tot în Heidelberg îl cunoaște pe poetul romantic germani: Ludwig Tieck (1773-1853), Johann

Ludwig Uhland (1787-1862), Friedrich von Schlegel (1772-1829), Joseph von Görres (1772-1848). Aici o cunoaște și pe cea care-i va fi prima soție, Wilhelmina (Minna) More.

În 1837 îl cunoaște pe Adam Mickiewicz și primește vizitele poetului Heinrich Heine.

La 29 aprilie 1838, este numit, pentru meritele sale, Cavaler al Legiunii de onoare.

La 28 iulie 1841 este numit, prin ordonanță regală, profesor titular al Catedrei de « Literaturi și Instituții comparate ale Europei meridionale » la Collège de France. Îi revine meritul de a fi cel dintâi care a ținut primul curs de literatură comparată din lume.

Aici îl va audia, alături de alți studenți români pașoptiști (între 1842 și 1846), și tânăra Hermiona Asachi (1821, Viena -1900, Paris ; stabilită la Paris din 1845), fiica poetului, prozatorului și dramaturgului Gheorghe Asachi (1788-1869), cel care scosese la lași, în 1829, prima gazetă românească, « Albina Românească ».

Edgar Quinet va introduce în Franța ideile lui Gottfried von Herder : « Idées sur la philosophie de l'histoire de l'humanité ».

În 1845, studenții scot o medalie cu efigiile celor trei profesori democrați de

la Collège de France: Edgar Quinet, istoricul Jules Michelet (1798-1874 ; opera sa capitală este « Histoire de France ») și Adam Mickiewicz (1798-1855 ; poet polonez exilat, titularul catedrei de Literaturi slave), prețuiți pentru convingerile lor politice în spiritul Revoluției de la 1789. La 17 ianuarie 1847 studenții români vin la Edgar Quinet acasă într-o manifestație de simpatie pentru convingerile politice pe care le îmbrățișează cu toții.

Edgar Quinet ia parte, cu arma în mână, la revoluția franceză izbucnită în 22 februarie 1848 care pune capăt « Monarhiei din iulie », instaurându-se astfel cea de-A Doua Republică Franceză. Membrii Societății studenților români, fascinați de prelegerile celor trei profesori de la Collège de France, se pregătesc și ei pentru o revoluție românească. Deja din vara lui 1847, Bălcescu, sosit la Paris din 1846, face propagandă în presă în favoarea emancipării Țărilor Românești și pentru reforme sociale și democratice. În 1846 se află la Paris și se sfătuiesc în privința situației din România, Mihail Kogălniceanu, C.A. Rosetti, Ion Ghica, Ion și Dimitrie Brătianu. El, Bălcescu, unul dintre conducătorii Societății studenților români, convoacă la 8/20 martie 1848 pe toți moldo-românii aflați în capitala Franței, printre care: Al. G. Golescu (Negru), Dimitrie Bolintineanu, C. Mavrodin, Iancu Alecsandri (fratele poetului Vasile Alecsandri), Vasile Melinescu, I. Lecca în vederea demersurilor pentru o revoluție română. Și va lăsa scris: „Revoluția generală fu ocazia, iar nu cauza Revoluției române”.

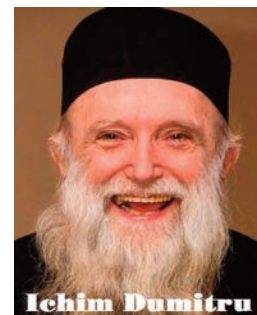
La 11 martie 1851 moare Wilhelmina (Minna) More, prima soție a lui Edgar Quinet. Discursul funebru îl rostește Jules Michelet. În 1852, la 49 de ani, Quinet se căsătorește cu Hermiona Asachi.

În 1853 scrie « Principales Danubiennes », « Madame Rosetti », « 1848 », « Le peuple », dedicate românilor patrioți. Lui i-

→ Continuare în pag. 17

POEME

Dumitru ICHIM

DINCOLO DE MINE...

*Dincolo de mine
sunt eu.
Acolo va trebui să ajung
pentru lăutul de rapăn.
În mine ești numai tu
și apele, cărările
din despletiri când le deapăn.*

*Ca să nu te întristezi
nici măcar nu întreba
cum se poartă iarba pe acolo
cusută pe gherghief cu acul,
sau cât ar trebui să așteptăm
până când copacul
ne va da vioara-napoi
să cântăm cu același arcuș
cele șapte-anotimpuri din noi.*

*Trebuie să ajung dincolo de mine
de unde încep a fi eu...
Într-o seară
vei simți un tors de mirodanie străină
ca din străfundul codrilor de pin
de parcă s-ar striga
ei însăși peste începutul lor de vreme.
Respiră-mă atunci și nu te teme...
Voi fremăta despre căsuța din pădure
unde-am văzut că se ascunde Dumnezeu*

*să înflorească neștiut de nimeni
cântec de buze cât fostu-I-am altoi.
Ce vesel mi-o fi vinul alături de prescur!*

*...dar până atunci
trebuie să ajung dincolo de mine,
pe unde se purcede către eu.*

NEHOTARNICUL ZBOR

*Unii îl numesc capătul mării,
sau cât cuprinde ochiul
ce niciodată vultur nu a fost.
Alții îl numesc
săvârșitul soarelui -*

*atât îi duce capul, tălpile și apusul lor,
dar noi,
copiii care strigăm în numele pietrelor,
noi rădăcinile mării,
noi rădăcinile soarelui,
știm de unde marea și soarele-și încep
sărutul,
că doar l-au trecut prin ușle noastre-ncuiate.
Pe amândouă palmele scris era semnul -
sărutul niciodată nu poate să fie deplin
de nu este zbor nehotarnic.*

→ Continuare din pag. 16

au fost prieteni apropiați : Maria Rosetti, frații Vintilă, Horia și Mircea Rosetti, C. Cantacuzino, G. Sion, Vasile Vârnăv. În scrierea « Românii principatelor dunărene », face o analiză clară a situației socio-istorice din Moldova și Țările Române, militând totodată pentru împlinirea dezideratelor românilor: unirea și independența națională.

Edgar Quinet scrie mult, deși duce o viață în tumult și plină de zbucium : profesor, cetățean și om politic, cunoaște exilul în Elveția și 19 ani în Belgia (1851-1870). Dintre lucrările elaborate de el citez câteva: « Considérations philosophiques sur l'art

», « Les Tablettes du Juif errant », « De la Grèce moderne et de ses rapports avec l'antiquité », « De l'Allemagne et de la Révolution », « Ahasvérous », « Prométhée », « Allemagne et Italie : philosophie et poésie », « De la Liberté et de discussion en matière religieuse », « Le Christianisme et la Révolution française ».

În română sunt traduse : - Românii principatelor dunărene, traducere Nicolae Istrati, Iași, Tipografia Institutului Albinei, 1856

- 1815 și 1840: istoria ideilor mele, traducere Loreto Bogza și Alexandrina Vornicelu, Editura Datina Românească, Vălenii de Munte, 1925

- Opere alese, traducere Angela Cismaș, Editura Minerva (colecția « Biblioteca pentru toți »), București, 1983

- Românii. Reorganizarea Provinciilor Dunărene. În Opere alese, vol. II, Editura Minerva, București, 1983, pp. 277-365.

Hermiona Asachi, care i-a supraviețuit lui Edgar Quinet 25 de ani, a publicat ediția completă a scrierilor acestuia în 30 de volume în perioada 1877-1882.

Un portret al său este realizat de pictorul român Mișu Popp (1827-1892), Tabloul se află la Muzeul de Artă Brașov și este nedatat.

Tatiana și Serghei Dziuba din Ucraina (în tălmăcirea lui Paul Polidor)

Stimate cititor, cartea pe care o ții în mâini este scrisă de către doi scriitori ucraineni, diferiți în maniera de creație literară – Tatiana și Serghei Dziuba. În paginile ei este vizibil un model minunat de măiestrie artistică, de perfecțiune a formei și conținutului, de realizare a unor imagini cu valori metaforice. Prin creația lor poezii Tatiana și Serghei Dziuba reprezintă în mod pregnant literatura ucraineană contemporană. Diferiți din punct de vedere caracterologic, al pasiunilor, ambițiilor creatoare și stilului atitudinal, ei sunt scriitori care își datorează talentul lui Dumnezeu, fiind personalități cu un larg spectru de preocupări și interese în viața de zi cu zi. Critica literară, activitatea științifică, traducerile, jurnalistică, lucrul editorial și redacțional – toate acestea nu reprezintă decât o mică parte a intereselor lor comune. Ei se străduiesc nu numai să-și popularizeze propria creație peste graniță (Tatiana și Serghei sunt autori a zeci de cărți traduse în limbi străine), dar și depun eforturi considerabile pentru ca în cultura natală să apară cărți, volume ale unor renumiți scriitori din străinătate. Fiecare dintre cei doi oameni de litere sunt foarte activi în domenii diverse legate de

colaborarea literară, „tradusă” și explicată prin festivaluri internaționale de creație, editarea de cărți, publicarea de traduceri și articole științifice. Autorii volumului sunt personalități creatoare pline de talent, cu o bogată experiență sufletească, de care se pot lesne convinge cititorii cărții, făcând cunoștință cu textele literare, alese de noi, din creația ambilor poeți.

Poezia **Tatianeii Dziuba** este complexă, aforistic-laconică, construită pe elemente factoriale asociativ-alegorice, emanând înțelesuri de o mare sensibilitate prin nuanțele semantice și frumusețea expresiei lirice. Multe dintre versuri sunt scrise în vers liber, totuși acestea se citesc într-o manieră foarte melodică datorită ritmului interior și eufoniei reușite, sub cupola unei fericite sonorități legate de asonanțe și aliterații. În textele ei se simte căutarea relațiilor umane armonioase, a timpului și a spațiului. Autoarea descrie și interpretează existența, pe care, intuitiv, o simți că te pune la încercare. Tatiana este un poet al înțelepciunii, al contrastelor și formulelor de viață grăitoare. Sentimentul singurătății ei existențiale își găsește expresia în emoțiile și trăirile eroinei sale lirice, în încercările de a înțelege o lume spirituală tainică. În poezia sa Tatiana zugrăvește imagini ale „eu”-lui interior, realității schimbătoare și reproduce dialogul atotcuprinzător al personalității cu universul. Cuvintele de care se folosește poeta au o extrem de profundă încărcătură semantică. În creațiile ei coexistă realitatea obiectivă și fantasticul, iar uneori chiar metafizica unui anumit mod de viață:

*Și va fi tăcere culoarea din speranță,
Și va fi tihnă nuanța fericirii,
Mărul va cădea și se va despica în două,
Îndrăgostiții nebuni îi vor mânca
jumătățile
Și după crengi n-o vor observa pe Eva,
scăldată în lacrimi,
Care-și blestema avitaminoza de demult.*

Lirica scriitoarei oglindește caracterul complicat al omului, complexitatea acestuia, conflictul valorilor, lupta internă și tragedia, adică dimensiunile a tot ceea ce este și rămâne omenesc în ființă, chiar unele proporții biblice. Acolo unde există loc pentru dedublare, pentru îndoieli, pentru risc – riscul credinței, riscul iubirii, riscul creației. Acolo unde-i locul morții, ca măsură a iubirii / credinței / creației, acolo-i și cel al întrebărilor. Acolo unde sălășluiesc nedespărțite-împietite protestul și suferința, speranța și disperarea. În versurile Tatianeii este încarnat caracterul problematic al omului, „răstignirea” lui între lumea „de sus” și cea „de jos”; acel caracter problematic ce poate înzestra poezia cu doza de nemurire.

*Rămâi desen de gară-n a vieții salbă,
În șubredă-acostări ale sorții-ghicitoare
Unde țiganul negru în pietruita sală,
albă,
Legănându-ți puradelul, cârpește sicrie
cu-„ardoare”.*

*Tu, lunecos ornament, himerică toană,
De-o piatră „scris” pe-oglinnda apei fără
vad,
Ești semn de cotire-n năvalnica goană
Parcurs și de mine prin coridorul fad.*

*Dreptatea, credința respiră-mpletite
Cu mânuțe de prunci, mișcate fără plan.
Desenul dă în bronz, ca umbrele-aurite,
Ca ocrul pe trup de gaucho-indian.*

*Ca roze de milady cu-ace fatale,
Unde veninul e încrustat în beril
Iubirea-i zombi, Golem*, din cap la poale,
Iubirea e robotul, omorât subtil.*

În „Triptic” Tatiana zugrăvește rapida curgere a timpului vieții noastre și, prin urmare, caracterul efemer al ispitelor, pasiunilor pentru ceva, și al patimilor, dar, în același timp, caracterul mereu actual, etern al prezentului. Precum în pictura de acuarelă care se revarsă, prin spectrul polifonic al unor fine asociații sunt redată cu un extraordinar simț filigranat schimbările naturale și suflați, veșnicul fenomen de metamorfozări ale traiului (ale ritmurilor care înconjoară mediul și simțitoarea inimă) în poezia „Neaua moale-i al viforniței fii docil”:

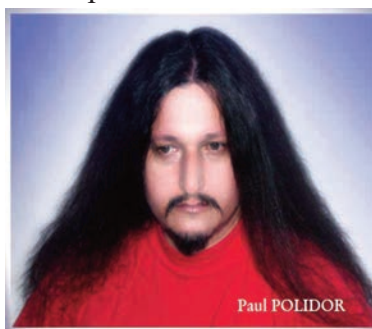
*Golem = un om de concepție sintetică, artificial, care, spre deosebire de cel mitic, nu este creat din humă, însă este produsul rațiunii și trudei omenești (fantasticul hiperbolizant reprezintă o reflectare a căutărilor realizate în acest domeniu sau în această direcție de către alchimiști și cabaliști). În casa „autorului” său Golem face orice (fel de) muncă grea – oglindire a visului, conform căruia doar astfel omul își descătușează forțele, „eliberându-le” în creație. Ieșind din starea de nesupunere va deveni îngrozitor de nedirijat.

*Soarele-n urmă se-azvârle, ca un cățel,
Buzele crăpate, de râs, pân' la sânge...
Fumul petrecerii despărțirea-nfrânge,
Cineva tot își pierde vreun deget prin el.*

*Lucea soarta în noi ori a tavernei stea,
Prin front de mantale pân' la răgușit...
De-absurdu-ncremenirii nu te speria,
Al muierilor de sciți vis neîmplinit...*

*Neaua moale-i al viforniței fii docil,
Strălucind, tălpi de sănii într-un colț
zâmbesc...
De pe planetă-n ceruri am zburat subtil
Precum îngeri albi, copii ce-n lumină cresc.*

De la primele rânduri veți simți și în versurile lui **Serghei Dziuba** o înaltă măiestrie poetică, autorul posedând un condei impecabil prin subtila mână a cuvintelor. Textele sale artistice sunt marcate de particularitatea unei individualități creatoare și de unicitatea nerepetabilității. Trăirile și emoțiile proprii el le transmite în mod ingenios atât în versuri cu rimă, cât și în cele cu vers alb. În general Serghei își exprimă sentimentele și gândurile într-o manieră directă, sinceră, plină de accente și sublinieri estetice prin intermediul unor rânduri poetice expresive, de un pitoresc aparte:

*Ochii – precum toamna, la tâmpale – deja
zăpezi ce-nșeală,
Întinse până-n vară... să rămână spilkuit
în al vieții-apus...
A Vă iubi e un păcat, însă a nu iubi nu-
i o greșeală?
Plus greșeala de a iubi fără talent de Sus.*

*Toamnă sfântă, omul păcătuind și-n post
Din nou fățarnic probează bătrânețea în șa:
De ce metagalactica nu poate dezlega
Nici tainele stelelor, nici fuga infinitului
ce-ți caută-un rost ?...*

Dar alături de toate acestea poetul ne uimește prin specificitatea alegorică a imaginilor create. El atinge într-o manieră clasică rafinatele fibre ale sufletului cititorului prin versuri originale:

*Cândva, de două ori,
am intrat în unul și același pârâu
pentru a mă dizolva în corpul lui.
și-atunci, fermecat de Cosmos,
pe o mitică planetă de rubin*

*mi-am zărit copilăria –
un puști din Cernigov
cu putere strângându-și la piept
visele.*

Liricii de factură intim(ist)ă a poetului îi sunt firesc de proprii emoțiile vibrant-mișcătoare, redată franc prin sentimente de dragoste exprimate într-o manieră afectuos-induioșătoare:

TANIEI

*Sufletu-i precum vioara: ori în colb,
Ori, brusc, suferă pe o notă înaltă.
Nu mai socoti anii, coarda este încă acolo,
Asurzitor îndrăgostește-te de mine
sâmbăta.*

*Sufletu-i precum rima: caută o casă și-o
lumină,
Viața-ntreagă pribegind dinspre șirul
strofelor către poeme.
Totuși, deși nu respirăm acel spațiu,
Amorezează-te de mine la Paris și
San-Remo!*

*Tu odihnește-te, doar nu smulgi un
trandafir,
De vreme ce mi-a mai rămas un ciuf din
coama Odiseei...
Așa vrea poate sufletul, precum
divinitatea,
Ca să-l adori, rugându-te-mpreună cu ea.*

Prezentându-vă-n limba română creațiile Tatiane și ale lui Serghei Dziuba, nutresc certitudinea că în poezia lor veți găsi o melodică unicat, un colorit auctorial sui-generis și, precum un însetat de puritatea izvorului, vă veți adăpa din tămăduitorul nectar al inspiratei poezii ucrainene, admirând rafinatele imagini lirice, senzațiile, sentimentele, asocierile și trimerile culturale din profunzimea textelor poetice. Iar nașterea acestei ediții tipografice va contribui la reciproca întărire a relațiilor româno-ucrainene.

COLAJ LIRIC

Poezia Săptămânii ITHACA

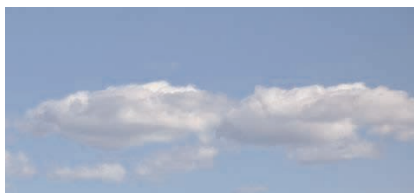

Tigrul și roza

Ascult, când dorm,
cum tigrii roze dragostesc
în scânteieri de-albastră lună
Și-aud cum ciripesc mierloii,
ghicind parfumul lor în zbor.
și mai aud cum tigrul îi șoptește:
rozei: "va trebui ca șapte nopți
să te visez, fără măcar a te atinge,
să nu destram candoarea
și vraja fanteziilor visate,
căci doar așa voi ști dacă visarea
dura-va până-n răsărit de zori".

Francisco de Asís Fernández,
Nicaragua (1945)

Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Frontiere

Am fost norul
Și ploaia
Și marea
Și vreau să fiu înserarea
Și peretele
Și tu.

Vreau să fiu totul în iubire...

Vreau să fiu totul în iubire
amantul
iubita
vertijul
briza
apa în care se reflectă
norul acela alb,
vaporos,
nehotărât,
care ne-acoperă
o clipă.

Claribel Alegria, Nicaragua (1924 – 2018)

Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Doi arbori se iubeau

Doi arbori aprig se iubeau
Dar pădurarul ranchiunos
Trunchiul le reteză
Și-i luă la el acasă
În vatră însă iar se întâlniră
Și în focoașă-mbrățișare
S-au mistuit împreunăți.

Milostenie

O pasăre-și făcuse cuib
În vârful unui arbore înalt
Copacul îl rugă pe Dumnezeu
Doamne, fii bun și nu abate
Furtunile spre mine.

Hussein Habasch (1970) Afrin, Kurdistan
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu-Sonnenberg

Cuvântul iar

În noaptea asta
Nu știu cum să scriu
Să fie asta oare alt fel de inspirație?

În noaptea asta umblă
Cuvinte cu dureri de cap
Iar eu m-am saturat de ele...

În noaptea asta
Nici gând nu mă mai află
Hârtia se așterne neatinsă
Iar eu aștept, aștept
Din cerurile minții

Cuvinte să coboare
Care să umple falii
Din biet suflul meu...

Arlind Farizi (Macedonia, 1984)

Traducere Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg
din: "Poezie între două veri", Serile de
Poezie de la Struga

Pentru Ángela Figuera Aymerich

*N-avem habar de-ale soarelui cercuri,
de nesfârșitele ore,*

*de nori, sau celeste furtuni,
știm doar de-al cuvintelor geam ce
aprinde
sângele tău în dulcii stejari, și castanii,
în pământul tău de miresme.
În casa ta, respiri umbra aceea violetă,
a inocentei lumini,
și scrii, prin nopți, al tău cânt,
ungher despletit,
în care cuiș își fac rândunicile
când, în tăcere, dezleagă
ochii tăi cu a lor
migrație de primăvară.*

Maria do Sameiro Barroso, Portugalia
Traducere Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

*Aseară în somn m-ai căutat
și azi din nou te zbați neliniștit
zadarnic prefăcându-te că dormi.
Căci împreună până-n Ceesul Învierii
rămâne-vom, așa că lasă-mă s-ascult –
din nou cuvintele pe care-n vis le
murmurai.*

Yalal ad-Din Rumi (1207 1273)
Traducere Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Sticlă în mare

*Mesaj într-o sticlă
poem necunoscutului*

*În derivă pluti-va
spre o viitoare țară*

*Se va rătăci poate
în labirintul curenților*

*Traversa-va pădurile
de unduitoare alge
profundele osuarii
mii de miraje prin porturi
legendele scufundate
ale miradelor de stele*

Cel care va citi, drumul va reface.

Jacqueline Saint-Jean, Franța
Traducere Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg
Extras din « Dans le souffle du rivage »,
Tertium édition

Zăpada

*Imaginea iubirii de nea, din gând s-a
așezat
S-a răsfirat în nalbe cu chipul lor mirat
Simt cum tresar copacii - amurg de zei
nestins
Oricare om e-un pom îmbrățișat și
nins!*

Elisabeta Iosif, România

O zambilă

*E albastră, e și roză ...,
Prinsă în parfum suav;
Cu pretenții de hipnoză...
Mă privește lung și grav.*

*E și albă, violetă,
E și-n galben, purpuriu;
Se îndoaie-n vânt, cochetă,
Prin aprilie, târziu...*

*Cu parfumul ei, se-mbată
Albinuțe, mii și mii;
E prințesă, alintată,
În extaz de armonii...*

*E zambila din grădină,
Legănând, firav, un vis;
E o literă aldină ...
Din al cerului abis.*

Ion Teodor Palade

DISTANȚA DINTRE VIAȚĂ ȘI MOARTE

Anton GAGIU

A măsurat-o cineva vreodată? S-ar putea să nu existe o astfel de distanță sau ca aceasta să nu poată fi măsurată. Ceea ce relatez mai departe s-a întâmplat cu adevărat sau cu alte cuvinte face parte din viața mea precum... amintirile.

Zi de vară, toridă, dar acolo la malul mării parcă nu era așa ca un cuptor ca în alte locuri de pe tărâmul patriei. Briza mării alunga dojenitor razele fierbinți ale soarelui de august. Mă pregăteam de o misiune obișnuită la frontiera țării, de rutină, una ca alte zeci sau poate sute, controlul frontierei de uscat din elicopter. Stabilisem în calitate de comandant al unității coordonatele misiunii cu unitatea de elicoptere cu care cooperam, cu o zi înainte. Cooperarea se efectua în baza unui protocol încheiat la început de an. Noi, grănicerii efectuam controlul frontierei, iar ei, piloții efectuau ore de zbor cu... folos, nu ardeau gazul de pomană, cum le mai spuneam eu uneori prietenilor pe care îi aveam în această branșă. Cu alte cuvinte știam de unde plec, cu cine, la ce oră și care este durata misiunii. Ca de obicei zburam cu Costel-pilot, Marian-copilul și Victor-mecanic de bord. Elicopterul era un...Puma clasic. Nominalizez modelul ca să vedeți că nu zburam cu orice model și cu atât mai puțin cu unul cu care să facem vreun experiment. La

ora șapte trebuia să fiu în elicopter. Așa că am plecat direct de acasă cu mașina personală, fără să trec pe la unitate să folosesc mașina de serviciu. Am parcurs distanța care mă despărțea de unitatea de elicoptere în mai puțin de douăzeci de minute. Era o dimineață de august senină, vie și liniștită la ora șase când plecasem de acasă. Rulam parcă în două moduri. Un mod era real, adică mașina condusă de mine mușca din șosea pas cu pas lăsându-se condusă spre direcția dorită și un alt mod... ireal, în mintea mea, pentru că acolo călătoream în altă parte, mintea trăia în alt timp, în alt loc și cu alte personaje. Acolo în minte se derula un film al existenței mele desprins din viața netrăită, dar visată, dorită, căutată. Într-un astfel de film ne trăim viața dublă, cea pe care ne-am dori s-o trăim, dacă nu am fi prinși în cea reală, este alter-egoul de care ne este frică să ne apropiem pentru că ne pârjolește existența lui. Filmul s-a încheiat brusc pentru că ajunsesem la poarta unității de elicoptere. Îi memorasem însă ultima parte ca să pot să-l reiau pe drumul de întoarcere. Ajunsesem cu aproape o jumătate de oră mai devreme. Devenise o obișnuință să ajung mai devreme la orice întâlnire. Am fost invitat la popotă.

- Vreți să serviți cu noi micul dejun? mă întreabă un ofițer.

- Am mâncat acasă, spun, dar nu strică un mic dejun cu piloții. Costel e aici? Era pilotul cu care trebuia să zbor, cunoscut de altfel și mai presus de asta, prieten.

- Da, echipajul întreg cu care trebuie să zburăți este la popotă.

- Atunci mâncarea va fi cu atât mai gustoasă, pentru că facem totul de la A la Z azi.

- Așa este, mă aprobă ofițerul de intenție, care am sesizat că era cel

care se ocupa de masa piloților, fiind cunoscut faptul că aceștia se bucură de drepturi materiale deosebite pentru a fi mereu în... formă.

Îi salut pe cei trei membri ai echipajului și iau loc chiar la masa lor.

- Ești pregătit pentru a zbura câteva ore? mă întrebă Costel zâmbind cu subînțeles pe sub mustața lui ca pana corbului.

- Desigur, ca de obicei, spun. Pentru că așa și era. Aveam multe ore de zbor la activ, iar misiunea cu elicopterul mi se părea mult mai plăcută decât una cu mașina. Dar riscul? Riscul exista în ambele moduri. Nu există misiune fără risc. Diferența este făcută doar de existența procentului pentru că acesta nu este identic.

- Cum o începem ? întreabă Costel.

- Adică? vreau să-l fac să fie mai explicit.

- Începem din stânga sau din dreapta.

Stânga însemna că plecăm de la borna 1, cea care străjuia movila de la malul mării sau de la borna o sută șazece și nouă cea care se odihnea pe malul Dunării la trecerea cu bacul, adică din dreapta.

- Nu începem din dreapta, e prea departe să batem drumul până acolo, începem de la unu, dar de aici plecăm direct spre mare, să vedem și un sfert din frontiera maritimă. Costel m-a privit și:

- Ai dreptate, așa e cel mai bine, deci mergem travers spre mare, apoi încă douăzeci de kilometri pe mare și după aceea schimbăm direcția spre frontiera de pe uscat.

- Costel, mergem ceva mai mult pe mare, nu numai douăzeci de kilometri, ci poate douăzeci și cinci, apoi schimbăm spre sud și după patruzeci de kilometri unghi de nouăzeci de grade spre vest.

- Ai început să vorbești ca un pilot, spune Costel.

- Am învățat de la voi, spun politicos.

- Cum a fost micul dejun? Am zâmbit.

- Dacă ar fi posibil aș veni aici în fiecare dimineață să servesc micul dejun cu voi.

A zâmbit și Costel.

- Am să le spun celor de la intendanță, sau... mai bine, nu le spun, că li se urcă la cap.

Am urcat în elicopter. Simțeam că am urcat într-o pasăre imensă desprinsă dintr-o poveste, iar eu mă pregătesc să fiu parte a acelei povești. Ne-am pus toți căștile, încât acum echipați de... misiune, adică eram gata să începem survolul mării. În trei minute eram la circa o sută de metri altitudine. Sub noi pământul cu tot ce avea pe el părea o construcție artizanală pentru jocul... naturii. Am rămas atârnați în aer la această altitudine câteva minute pentru... sondă, adică testarea temperaturii, viteza vântului, direcție etc. și transmiterea acestor date la centrul de comandă al zborului. Apoi am luat azimut spre mare. Nu ne despărțea de ea mai mult de trei kilometri. Zburam deasupra ei de parcă de pasărea noastră de oțel atârna ea, marea, în toată splendoarea ei, imensă, albastră, amețitoare, frumoasă și clară ca o poveste de dragoste care ne unea pe vecie. Sub noi din loc în loc câteva bărci pescărești la acea oră a dimineții își căutau norocul în burta mării. După câteva minute am schimbat direcția spre sud, intrasem în apele internaționale. În dreapta noastră vedem țărmul cum îmbrățișa marea din loc în loc sau poate era doar un dans pe care încă nu-l descifram. Apoi am zărit macaralele șantierului naval, era semn că ne apropiem de frontieră și trebuia să schimbăm din nou direcția. Am luat înălțimea uscatului chiar deasupra bornei unu de la frontiera de sud. Aceasta trona ca un împărat pe o movilă de câțiva zeci de metri, încât de la înălțimea la care ne

aflam părea sânul imens al unei fecioare întinse la soare. Pentru că puțin mai încolo se tolăneau pe nisipul fierbinte al ultimei localități de pe teritoriul nostru multe persoane în costumele lui Adam și Eva.

- Ne apropiem mai mult? întrebă hâtru Costel.

- La ce bun? întreb. De aici de unde suntem... tot degeaba, mai mult îi speriem, mai ales că vor vedea că este un elicopter militar.

- Ai dreptate! Își temperează Costel elanul. La ce înălțime să zbor ca să observi starea fâșiei arate?

- La cincisprezece, douăzeci de metri lateral dreapta. Dacă observ ceva suspect îți spun să aterizezi.

- Eheii frate! Ușurel cu aterizarea! Pentru asta trebuie să obțin aprobare de la Centrul de comandă. Nu că n-am primi-o, dar trebuie să comunic acolo și ei să spună „da” și să se consemneze în documente.

- Am înțeles! Știam că nu suntem de capul nostru. Nu e valabilă pentru noi zicala: „liberi ca pasărea cerului”.

- Că bine zici! conchide Costel.

Sub noi fâșia arată și dincolo de ea la câțiva zeci de centimetri linia de frontieră, desenau parcă un semn al vieții, pentru că dincolo de acestea în partea dreaptă începea să respire țara, patria în care noi cei din această pasăre de oțel prinseserăm viață, aici era tot ce iubeam și însemna ceva pentru noi, eram legați de aceste locuri prin existența noastră de acum și prin cea de dincolo de aceste clipe. Și mă gândeam la această existență și la ce însemna pentru mine misiunea de a strălui patria de sus, din respirația ei sau altfel spus din sufletul ei. Sub noi pământul își desenase trupul cu tarlale abia recoltate, altele erau pline de rodul pământului, în special porumb pentru că recoltatul acestuia nu începuse încă. De-a lungul fâșiei arate însă era un culoar liber de culturi înalte cu lățimea de cincizeci de metri încât pe acest spațiu aveam posibilitatea să vedem și viețuitoarele locului cum mișunau dintr-o parte în alta pe teritoriile ambelor țări, că doar nu

aveau nevoie de pașaport pentru a paște iarbă mai grasă. Foișoarele pentru observare și supraveghere ridicate din loc în loc se înălțau ca niște castele părăsite ce-și așteptau oaspeții. Doar unele erau ocupate de ostași care supravegheau frontiera, de regulă cele mai înalte de pe direcțiile principale.

- Dacă nu sunt ocupate de ce le mai țineti? întrebă Costel din curiozitate.

- Când au fost construite erau ostași mai mulți care făceau armata la grăniceri, deci puteau fi toate ocupate, acum numărul lor a scăzut și ocupăm doar unele dintre ele.

- Chestie de natalitate deci? continuă el.

- Nu numai de natalitate, ci și de costuri, spun ca un bun cunoscător al situației.

- Adică?

- Una e să ții la o unitate de frontieră cu două sute de kilometri responsabilitate cinci sute de oameni și alta e să ții o mie, nu? îi răspund curiosului.

- Să înțeleg că ai cinci sute de oameni?

- Da, dar la aproape două sute cincizeci de kilometri de frontieră.

- Ohoo nene, răspundere nu glumă! făcu el constatarea.

Sub noi, se deschideau canioane care călătoreau spre linia de frontieră, apoi acestea își continuau drumul nestingherite și pe teritoriul statului vecin, semn că traseul le era cunoscut din preistorie. Văile acestea erau populate de turme de oi și capre, păzite din loc de vreun cioban de-al locului, acesta avea grijă să nu se apropie prea mult turma de linia de frontieră, căci trecerea „dincolo” însemna o amendă serioasă. Văi și canioane au urmat pădurile de arboreți, pline de vânat în special fazani care la trecerea elicopterului erau stârniți în zboruri sperioase și apoi se repezeau în primele adăposturi ce le ieșeau în cale, de regulă lanurile de porumb. Cuprindeam cu privirea, sau încercam să cuprind cât mai mult din teritoriul adiacent frontierei, să observ schimbări în configurația terenului,

aparitia unor poteci, drumuri, sălașuri pentru animale, adăposturi umane temporare pentru munca la câmp, lucrări forestiere în curs sau amenajarea unor terase. Toate acestea le „bifam” pe harta mea de lucru ca apoi să le cuprind într-un raport detaliat de misiune. Uitându-mă pe hubloul din dreptul meu privirea mi-a fost atrasă de un jet de foc, flacăra deschisă care țâșnea din țeava de evacuare a gazelor. Limba de foc avea lungimea de vreun metru, poate mai mult și creștea constant. Instantaneu inima a prins să-mi ia la galop. Nu știu dacă m-am schimbat la față, dar sigur în interiorul meu apăruse senzația de frică. În stânga mea era mecanicul de bord. Îl ating cu mâna și-i fac semn să privească în direcția pe care i-o indicam. Am văzut că s-a schimbat la față, devenise livid. Îi comunică pilotului:

- Avem probleme la motorul drept, spune.

- Ce probleme? întreabă Costel. Ce probleme că bordul nu-mi indică nimic?

- Nu indică pentru aruncă în aer jet cu flacăra, nu arde în interior, dar nu mai are mult și va cuprinde și interiorul, spune mecanicul de bord.

- Zii ce facem?

- Aterizăm să examinăm, poate sunt filtrele de evacuare înfundate. Le curăț, apoi încercăm din nou.

- Să găsim un loc favorabil pentru aterizare, zice Costel.

- Șefu, dacă se poate mai repede, că după ce flacăra ajunge la rezerva de carburant degeaba mai găsim loc de aterizare.

- Stai mă omule că trebuie să am un loc adecvat, nu vezi că sub noi sunt numai livezi de viță de vie! se răstoarnă el pilotul destul de speriat de situație. Numai copilul Marian intrase într-o stare de muțenie. În sfârșit Costel găsește un loc propice pentru aterizare, un luminis în mijlocul livezii de viță de vie. Începuse culesul la struguri. Undeva în depărtare la câteva sute de metri de locul aterizării pe dealurile stațiunii viticole se zăreau zeci

de muncitori la cules, iar locul de strângere a rodului muncii lor era chiar luminisul acela în care aterizasem, unde am observat zeci de lădițe cu struguri aromați, albi sau negri. Imediat după aterizare și după ce motorul a fost oprit, mecanicul de bord a început să meștească la motoare să scoată filtrele de carburant pentru a le examina.

- Cât durează? a întrebat Costel.

- O jumătate de oră, spune Victor.

- Hai Victore repede că nu am apucat să comunic la Centrul de comandă și intră aștia în panică!

- Hai, hai, dar nu se face cât ai bate din palme! răspunde mecanicul de bord supărat că avea de lucru.

- Ți s-a mai întâmplat? îl întreb pe Costel, sperând să aflu de la el o stare de fapt.

- Nu. Dar o chestie ca asta ți se poate întâmpla o singură dată și îți este îndeajuns.

Răspunsul lui nu a avut darul să mă liniștească, ba aș putea spune exact invers. Mă aflu în situația în care aveam o altă opțiune, aceea de a rămâne la sol și de a mă întoarce la sediul unității cu o mașină de la subunitatea din apropiere. Dar?? Cum aș fi fost privit de aviatori? Un fricos! Se sperie de niște flăcări scoase pe nări de elicopter? „Nu, mi-am zis, rămân cu ei!”

Într-o jumătate de oră mecanicul de bord își terminase treaba.

- Am terminat! spune Victor.

- Da, dar să vedem ce a ieșit, îi răspunde Costel.

- Nu putem vedea decât dacă pornim motorul, zice Victor.

- Măi colegilor, ne trezim toți chemați de Costel, dacă tot suntem aici cu lădițele acestea de struguri aromați, nu credeți că nu ne-ar strica câteva lădițe? Toți am achiesat la propunere lui. În cinci minute spațiul liber din elicopter era plin de lădițe cu struguri.

- Costele, întreb, nu am depășit greutatea? am întrebat de teamă, nu de curiozitate.

- În niciun caz, putem urca în el până la o tonă, noi patru nu avem trei

sute cincizeci de kilograme, iar lădițele acestea, stai să le număr, zice el, sunt șaisprezece, nu au o sută de kilograme, așa că nu este nicio problemă. Am urcat.

Costel a pornit motorul. Zgomotul lui asurzitor mi-a reamintit unde mă aflu. Am privit pe hublou. Motorul nu mai scoate flăcări pe nări. Am decolat. Am luat altitudinea necesară pentru a putea comunica prin radio la Centrul de comandă, poziția și situația în care ne aflam. Am luat apoi direcția spre unitatea de elicoptere. Desigur nu mai zburam paralel cu linia de frontieră ci pe un traseu direct, mai scurt și mai sigur speram eu. Am zburat mai puțin de o jumătate de oră, undeva pe direcția noastră de zbor se zărea silueta Monumentului de la Adamclisi.

- Iar s-a aprins motorul! aud vocea mecanicului de bord. Privesc prin hublou. La același motor era flacăra. Acum era mai intensă, mai vie. Era ceva complicat acolo în măruntaiele lui.

- Aterizăm la monument! spune Costel. În fața monumentului era un platou cu o suprafață generoasă.

- Victore stăm cât e nevoie, spune Costel. Dacă nu poți să-l dai de cap, rămânem aici și chemăm echipa tehnică de la unitate. Nu vreau să mă adune cu fărâșul.

- Parcă ar vrea așa ceva vreunul dintre noi! spune Victor mai mult pentru el. Acum am stat mai mult până când Victor a spus că-i gata. Am decolat. Din momentul în care am ajuns în aer la înălțimea de zbor și până pe heliportul unității nu mi-am dezlipit ochii de la țeava de eșapament. Nu a mai apărut flacăra. Aceasta a apărut însă mult timp după aceea în mintea mea, în vise sau în momente în care rețăiam acea întâmplare, care mi-a arătat că distanța dintre viață și moarte este atât de relativă încât oricând poți trece foarte ușor de la una la alta.

ADĂPOSTUL

Gheorghe Andrei NEAGU

De cum începu sirena să urle, Leiba își lăsă mătura udă în gangul plin de hârtii, fugind să se ascundă. Cuprins de o spaimă nebună, se-aruncă prin ușa de tablă, cu găurele, în locul unde-și ținea alteori măturoidul, pe scaunul vremilor liniștite odată. Și în curând, gangul se umplu de mulțimea îngrozită. Câțiva din cei din fața ușii, cerură omului de pe scaun să le dea și lor drumu-năuntru, dar Leiba nu le răspunse. Un zumzet din ce în ce mai apropiat de avioane se făcea auzit și în curând, primele bombe căzură la periferia orașului. De undeva, tunurile începură să latre a moarte. Din când în când, rafalele mitralierelor, instalate în centrul orașului, spărgeau liniștea adâncă din subsol. Toți își țineau răsuflarea. Bombele cădeau tot mai aproape. În pasajul înțesat, venea miros de sulf și de ars. Praf de moloz și de cenușă cădea ca o ploaie cernită peste cei ce stăteau la intrare. O bombă căzu pe magazinul de la intrarea din dreapta pasajului. Fiare și pietre căzură peste mulțime. O altă bombă căzu în același loc, desfăcându-l. De la etajul al cincilea și până la parter, clădirea crăpă ca un harbuz, acoperind pe de-a-ntregul intrarea-n pasaj. Și-atunci Leiba auzi primele răcnete. Un miros de carne prăjită și de latrină umplu văzduhul înțesat de-njurături și de țipete. Câțiva borfași buzunăreau pe cei ce-și pierduseră cunoștința o vreme sau definitiv pe străzile orașului.

Bombeles cădeau în continuare peste centrul orașului, în timp ce Leiba-și proptea ușa mai bine. Ochii de copil priveau speriați prin deschizăturile tăiate în tabla ușii, anume pentru aerisire. O bombă căzu peste-o cisternă de pompieri. Altele cădeau din ce în ce mai aproape, în jurul pasajului. Deodată un suflu năpraznic lipi copilul atât de tare de ușă, încât sângele țâșni cu putere din pielea presată prin găuri, iar ochiul

țâșni în umărul lui Leiba. O altă bombă în centrul pasajului, sfărtecându-l. O groapă enormă de-asfalt și de carne rămase pentru o clipă deschisă, pentru ca mai apoi să se umple cu resturi de oameni și moloz hăcuit.

Leiba-și pierdu cunoștința, izbit de suflu în peretele zidului. În clipa aceea, mitraliera tăcu și ultima parte din magazin se prăbuși, astupând groapa cu totul. De printre ruine, un picior se mai zvârcolea încă, aidoma piciorului de păianjen. Și-atunci, sirena începu să urle din nou. Val, după val, vântul venea curățind în rafale strada și cerul. Nici un geamăt nu se mai auzea din maldărul al ruinelor fumegânde. Pe o bară înroșită sfârâia o bucată de carne-mbibată cu sânge. Și vântul sufla, dezgolind, dezastrul din fum.

Unul câte unul, oamenii ieșeau de prin adăposturile caselor, gesticulând. Câți or fi murit oare? Și-n vremea aceea, din cer începu să cadă o ploaie înroșită de sânge. Cele câteva salvări venite în grabă, plecară fără a ști niciodată la câți ar fi fost necesară intervenția lor. Un curcubeu strepezit se-arată pe cerul plumburiu. Și-atunci sirena încetă.

*

Când se trezi, Leiba-și simți capul o cloacă și-o durere cumplită-i ardea ceafa. Își duse mâna la țeastă tremurător, crezând-o ciuruită, dar se bucură când găsi doar un cucui mare cât o nucă ivit acolo pe neașteptate. Își șterse cu grijă umărul de ochiul scurs. O picătură de sânge-nchegat îi stânjenea mișcarea pleoapei. O îndepărtă cu degetul și se mai liniști. Se miră de liniștea adâncă, ce-l înconjură. Privi spre ușă. Pielea copilului strivită prin găurelele de la aerisire, lăsa să se scurgă o zeamă cleioasă și roză. Leiba dădu proptea groasă de-o parte și trase de ușă.

Când puse mâna pe tabla curbată de presiune, aceasta cedă. O fetiță strivită, în ușa deschisă, se prăbuși, în vreme ce din burta plesnită mațele sparte țâșniră. Cu ochii ieșiți din orbite, un bătrân cu barba lipită de gâtul fără cămasă, părea că dorește să între-n lăuntru. Înfricoșat Leiba dădu să-nchidă ușa. Dar, nu mai putu. Trupurile căzute-l împiedicau. Și atunci, din mișcarea aceea, căzură și alte bucăți din trupuri vecine. Și-o duhoare nebună răzbătu odată cu ele.

Cu o furie oarbă, începu să tragă din maldăr trup după trup, bucată după bucată și să strige. Strigătul sună înecat, fără spațiu, ca urletul hienei sub apă. Lumea cadavrelor îl umpluse de groază. Trase cu sete de-o mână smulgând-o din umărul al unei femei. Pielea și zgârciul se-ntinseră cedând într-un plesnet surd. Un pârăit de oase-n mișcare-l făcu să se retragă spre fundul gheretei. O rostogolire se prăbuși, mustind, gata să-l strivească.

Bucăți de moloz și nisip îl făcură să spere că undeva, acolo, mai departe, se află o ieșire. De-aceea-și opri pentru o clipă lucrul, gândind: „Să duc mai întâi tot ce am tras din morman în fundul cușetei și-apoi voi vedea”. Apucând de picioare trupul fetei, îl târă pe lângă scaun până-n celălalt capăt. Apoi, bucată cu bucată, dezgoli pragul cușetei

→ Continuare în pag. 26

CU SCRITOAREA IOANA STUPARU „PE FIRUL AMINTIRILOR”

Geo CĂLUGĂRU

Nimic pe lume nu este întâmplător iar scriitoarea Ioana Stuparu ne convinge de acest adevăr. Lăsându-se călăuzită pe firul amintirilor, pe care resuscitându-le, învie din uitare întâmplări care s-au petrecut cu trei decenii în urmă, evocarea unui trecut, pe care l-am trăit cândva, cu luminile și umbrele sale, este o modalitate ca integrându-l în acum să trăim în deplinul ei și să nu lepădăm nimic din „clipa cea repede”, care este de fapt însăși viața noastră, darul suprem pe care ni l-a oferit Dumnezeu. Scriitoarea Ioana Stuparu simte și cunoaște acest adevăr și prin harul primit de la Divinitate, ni-l împărtășește și nouă cititorilor prin operele sale.

Cartea la care mă refer „Cireșul spovedaniei”, apărută de curând este o dovadă elocventă. Mă voi

referi la câteva întâmplări din acel ieri și care prin modul în care sunt reliefate, dau substanță deosebită calităților scriitoricești ale autoarei. Aceasta are harul nu numai să aducă în pagină de carte bogăție de evenimente importante dar și încărcătura lor afectivă, generatoare de emoție artistică dar și de învățăminte demne de ținut minte și luat aminte. Vreau să spun și să fiu înțeles că prin aceasta, scriitoarea Ioana Stuparu îi oferă cititorului hrană, atât pentru minte prin cele relatate cât și pentru suflet, prin cât și cum se implică emoțional în ceea ce evocă în paginile cărții, contribuind astfel la împlinirea părții celei mai prețuite a ființei umane – CARACTERUL.

Dacă soarta (ceva căreia nu i te poți împotrivi ori sustrage), nu ar fi decis să fie invitați la aceeași nuntă, poate că Eva nu ar fi aflat niciodată despre existența Murei și a lui Samuel, care le vor deveni prieteni pentru toată viața, ei și soțului său Sebastian; n-ar fi descoperit acel cireș de pe locul pe care, Firu, tatăl Murei își va construi împreună cu soția sa Zina, cuibul fericitei lor căsnicii de până la izbucnirea războiului și de după întoarcerea acestuia de pe front.

Cireșul, ocrotit cu dragoste este,

la rândul-i generos, dăruindu-le umbra lui răcoasă, de fiecare dată când cei ai casei se adună la masa așezată sub acesta spre a se spovedi, împărtășindu-și gânduri și sentimente, făcându-și proiecte pentru viitor. Întru veșnică amintire, Eva, Sebastian, Mura și Samuel își vor încrusta numele în trunchiul său neted și vor cinsti printr-o masă bogată și sărbătorească, ideea care le-a venit și căreia i-au dat viață.

Din acel moment, Cireșul dobândește o aură aparte, de sfințenie, pe care autoarea i-o cosfințește, botezându-l „Cireșul spovedaniei” și îi dedică romanul cu același nume, pe care ni-l oferă și pe care, împreună cu scriitoarea Ioana Stuparu, îl vom aprecia, ca pe un moment de sărbătoare într-o unire și credință, de care, cu toții avem mare nevoie.

→ Continuare din pag. 25

reușind să-nchidă și ușa. Se așază apoi pe scaun, ștergându-și sudoarea de pe frunte. Simți cum setea-și făcea loc în trupul chinuit de neliniște. După ce se odihni puțin, începu să tragă din nou de cadavre, înghesuindu-le. Un aer stătut îi îngreuna respirația. Plin de scârbă, vomă peste prag, amețit.

De sus cădeau alte sfărâmături de asfalt și de pietre. O bărnă de fier înfipse

de-a curmezișul un trup de soldat străbătându-l. Când trase de el, aceeași rostogolire lichidă-l făcu să sară peste pragul cușetei. Și-o nouă grămadă de carne căzu, astupându-i lucrarea. Când se uită în fundul cușetei, se-ngrozi. Pe stiva de carne și moloz era prea puțin loc pentru alte cadavre. Leiba izbucni într-un hohot prăbușindu-se. De sus dintre trupuri, o zeamă roșcată-vânăță, curgea băltind pe podea. Din când în când, ceva umflat se spargea ca un

balon cu un fâșait de ușurare, în valuri, duhnind.

Și-atunci Leiba-ncepu să-și smulgă părul din cap. Poate aceasta-i pedeapsa lui Dumnezeu, gândi disperat, urlând printre sughituri. Apoi răgușit și istovit se-ntinse pe jos, în băltoaca aceea de carne presată, fără nici-o speranță. Respira din ce în ce mai greu. Miresme în valuri răzbăteau din morman, sufocându-l.

Ecoul Luminii Reflectate Multicolor în Oglindă

Octavian LUPU

*„Disting trăirile tale lăuntrice/
Strălucind cu putere; / Observ toate aceste
trăiri / Și de aceea te iubesc mult. // Nu
împiedica să se vadă / Trăirile tale
adevărate, / Trăiri atât de frumoase /
Asemenea curcubeului.”*

(Refrenul melodiei „True Colours”
interpretate de Cyndi Lauper și Phil Collins)

Lumina se proiecta în raze distincte peste bănci în sala de clasă. Profesoara de limba engleză se pregătea să ne dea un extemporal neanunțat. Nu era vestea cea mai bună pe care o aștepta un student. Tensiunea așteptării se profila amenințător. Liniștea devenise adâncă. Se auzea tramvaiul cum trecea la câteva sute de metri distanță. Podeaua scârțâia la cea mai mică atingere. Băncile de lemn păreau că trosnesc zgomotos. Așteptam și timpul trecea încet, încet, fără să se grăbească.

Măinile îmi transpirau cu putere. Căldura năvălise cu putere în corpul meu. Colegul din dreapta se ștergea mereu cu o batistă mototolită. Mă enervau gesturile lui, dar îmi dădeam seama că simțea aceeași încordare ca mine. Nici el nu se pregătise pentru așa ceva. De regulă, extemporalele se anunțau din vreme la această materie. La limba română era cu totul altceva fiindcă se presupunea că oricând trebuie să fii pregătit. Și de fapt, în decada anilor '80 cine s-ar fi gândit la utilitatea unei limbi străine?

Dar tăcerea nu dură atât de mult și profesoara ne spuse: „Vă surprind cu un extemporal neanunțat, însă scopul meu nu este acela de a umple catalogul cu note proaste. Dimpotrivă, doresc să vă înțeleg mai bine și m-am gândit să vă ofer ocazia să vă exprimați trăirile,

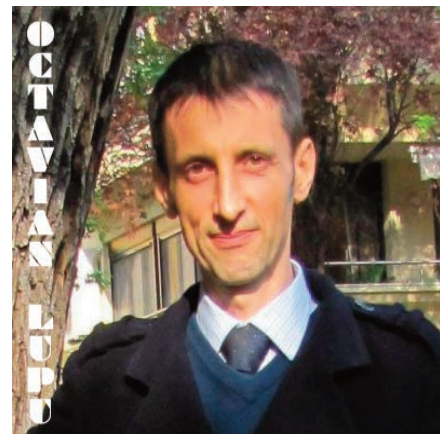
bineînțelese în limba engleză, să vă expuneți dorințele și aspirațiile pe care le aveți de la viață.”

Am tresărit. Nimeni nu spunea clar ceea ce gândea. Mereu mă cenzuram când era vorba de exprimarea a ceea ce îmi venea în minte. Deseori avusesem necazuri din cauză că îmi făcusem cunoscut punctul de vedere. Nu așa se proceda. Nu era bine. Să fii avut vreun plan ascuns profesoara de engleză? Să fi fost înțeleasă cu ofițerul de contrainformații? Nu îmi puteam da seama. Dar în mod cert eram hotărât să rămân în propria mea carapace.

„Îmi dau seama că deja vă gândiți că doresc să mă folosesc de ceea ce îmi veți scrie, dar lucrurile stau altfel. Învățarea unei limbi, și aici includ deopotrivă limba maternă și orice altă limbă străină, presupune capacitatea de a pune în cuvinte ceea ce gândești și de a exprima clar ceea ce se află în adâncul sufletului,” continuă în timp ce se plimba printre bănci și ne privea cu blândețe.

„Nu este suficientă învățarea unor reguli gramaticale și memorarea mecanică a multor cuvinte. Trebuie să distingi sufletul respectivei limbi. Orizontul pe care ți-l deschide trebuie să fie mereu înaintea ta asemenea unei ferestre deschise către cer,” spuse mai departe îndreptându-se către catedră. „De aceea, vă rog să scoateți o foaie de hârtie, să vă semnați, și după aceea să compuneți un scurt paragraf cu privire la cartea sau filmul care v-a impresionat cel mai mult și rațiunea acestui lucru.”

Gestul neașteptat a provocat surprindere și freamăt. Profesorii erau adversarii noștri. Nu puteam să îi vedem altfel decât ca pe niște agenți plătiți ai regimului pentru a

ne educa în spiritul orânduirii comuniste. Niciodată nu eram întrebați ce simțim cu adevărat. Mereu ni se dădeau ordine cărora trebuia să ne conformăm. Dacă făceai altfel, pedeapsa venea imediat. Nu aveai cum să scapi. Regula o deprinsesem încă de pe băncile școlii generale, când primul lucru ce ni s-a spus a fost acela de a deschide gura doar când erai întrebat.

Însă ceva în interiorul meu mă determina să dau curs invitației profesoarei de limba engleză de a exprima cu adevărat ceea ce simțeam. Trăirile trebuiau codificate adecvat prin comentariul unei cărți sau al unui film. Acesta era mesajul suplimentar al cuvintelor sale. Prin urmare, eventuala acuzație că ai fi spus ceva necorespunzător putea fi ingenios evitată fără repercursiuni ulterioare.

Dar despre ce să vorbesc? Ce anume să aleg din noianul de gânduri ce îmi veneau în minte? Surprinzător, în fața unei provocări blocajul survine fie din lipsa, fie din abundența de opțiuni ce le întrezărești ca posibile căi de rezolvare. Din fericire, în urmă cu mai multe zile avusesem ocazia de a viziona ecranizarea celui mai cunoscut roman al scriitoarei

Charlotte Brontë. Bineînțeles, mă refer la „Jane Eyre”, ce prezintă o poveste țesută în jurul vieții personajului omonim pe parcursul mai multor etape: copilărie, adolescență și prima tinerețe. Cumva, experiențele înfățișate în această scriere, și bine redade pe marele ecran, aveau un profund ecou pentru mine.

Și atunci am înțeles. Nu era necesar să vorbesc despre mine, ci mai degrabă despre acest personaj fictiv, reliefând ceea ce doream să comunic în dreptul său și nu al meu. M-a fascinat imediat acest joc în care spuneai și în același timp ascundeai adevărul înțeles pentru cel neavenit. Și astfel, am început să îmi scriu gândurile, așa cum le simțeam, dar fără a face referire la mine. În Jane Eyre mă regăseam în multiplele ei experiențe ce marcau o copilărie nefericită, o adolescență supusă brutalității unui internat funcționând sub standardele necesare unui sistem de educație și o primă tinerețe în care ți se cerea la fiecare pas să faci compromis și să cedezi ca individualitate.

În timp ce alți colegi abia scriau câteva rânduri, coala mea de hârtie devenise deja plină pe o parte și mă pregăteam să trec mai departe. Nu aveam cea mai bună exprimare în limba engleză, dar ideile îmi erau clare. Știam ce doream să spun și nu ezitam. Concis, dar și punctând în profunzime, am schițat anumite trăsături de caracter ale personajului Jane Eyre, care în mare măsură corespundeau cu profilul meu interior. Cumva, intuiam intenția lui Charlotte Brontë de a lupta împotriva nedreptăților din acea epocă marcată de fătărnice, ignoranță și bigotism.

Rândurile se adăugau tot mai mult, dar profesoara interveni și ne ceru să ne apropiem de încheiere: „Vă rog să nu uitați să scrieți la final o propoziție sau o frază care să redea concis înțelesul la tot ceea ce ați așternut pe hârtie. Consider că este important să reliefați o anumită idee care să vă reprezinte intențiile și aspirațiile.”

„O frază de încheiere? Cam greu

de alcătuit. Mai degrabă o propoziție sau chiar un cuvânt ar fi mai potrivit,” m-am gândit în timp ce reciteam tot ce scrisesem. Dar care să fie exprimarea cheie, acele cuvinte în jurul cărora a gravitat toată expunerea? Revedeam secvențele principale din film. O aveam pe Jane Eyre în fața mea asemenea unui personaj real. Îi distingeam năzuințele și dezamăgirile. Observam capacitatea sa de a lua de la capăt, chiar și în circumstanțe ostile. Mă regăseam în respingerea compromisului la fiecare pas și în evitarea conformismului. Da, Jane era un personaj revoluționar, dar care își ducea lupta la modul solitar.

Izolată de marea masă și neînțeleasă de cei apropiați, ea continua să meargă înainte în armonie cu ceea ce simțea. Această fidelitate față de propriile trăiri și năzuințe reprezenta ceva nou pentru mine. În jur distingeam mereu reluarea iarăși și iarăși a sloganului „fii la fel ca toată lumea”. Dar cum poți să te conformezi curentului general când acest lucru presupune minciună, fătărnice și slugărnice la fiecare pas? Cum să înaintezi când de fapt nu faci altceva decât să îți calci în picioare dorințele și aspirațiile ignorând ceea ce simți cu adevărat?

„A sosit momentul să strângem tot ce ați scris. Șeful de grupă să înceapă să adune toate lucrările,” spuse profesoara. Doar câteva secunde mai aveam pentru propoziția finală. Colegii din banca alăturată deja predaseră lucrarea. Acum era rândul meu. Am ezitat puțin, dar deodată mi-am dat seama care era tâlcul întregii povestiri pe care o scrisesem. Cu câteva zvâcniri de stilou am adăugat gândul care îmi venise în acele clipe, după care am predat compunerea.

Lucrările au fost strânse și înmânate profesoarei. „Mă bucură faptul că ați răspuns invitației de a scrie și exprima liber gândurile pe care le aveți. Fiindcă am remarcat pe un anumit student, care a manifestat un interes mai special, aș dori să îl invit să ne spună succint ce

anume a prezentat și concluzia finală.” Și astfel, mă invită să mă ridic și să spun întregii grupe despre ce am scris.

Vizibil emoționat, m-am ridicat. Îmi era teamă că nu îmi voi găsi cuvintele. Un tremur ușor mă încerca, dar am reușit să îl stăpânesc. Am început să redau ideile principale și circumstanțele în care vizionasem respectivul film. Am punctat acele scene ce mi s-au părut mai relevante și am redat dramatismul conflictului. Toți colegii mă urmăreau cu atenția încordată. Profesoara manifesta un profund interes și părea vizibil impresionată.

În cele din urmă am adăugat: „Iar înțelesul vieții lui Jane Eyre se poate rezuma succint prin cuvintele: ‘Să fii mereu tu însuți, indiferent de condițiile prin care trebuie să treci’. Aici este cheia adevăratei împliniri.” O tăcere densă urmă cuvintelor mele. Din nou se auzeau zgomotul tramvaielor trecând la câteva sute de metri de locul în care ne aflam. Dar nu dură mult și profesoara mă întrebă direct: „Și așa vrei să faci și tu?”. Fără ezitare i-am răspuns: „Da. Nu cred că pot face altfel decât să fiu fidel propriei mele conștiințe.”

Soneria sună gălăgios în curte. Se intra în pauză. Uși se deschideau și se închideau spre coridoare pe măsură ce studenții ieșeau din clase. Profesoara nu mai adăugă nimic. Se ridică, își luă rămas bun și părăsi clasa. Dar colegii se uitau temător la mine. Ceea ce spuseseam încă mai răsună în auzul lor. Cu toate acestea, îmi era indiferent de ceea ce se va crede sau se va raporta despre mine. Am părăsit sala de clasă, însă involuntar, când am trecut prin dreptul unei oglinzi am remarcat lumina soarelui cum se reflecta cu putere având irizații de curcubeu. „Să fii tu însuți și să fii natural asemenea luminii soarelui sau adierii vântului. Cred că acesta reprezintă etalonul după care trebuie să îți trăiești viața,” îmi răsună spontan în minte în timp ce mă îndepărtam tot mai mult de acel loc, iar imaginile se estompau înapoia mea.

POEZII

Corina Ligia PĂTRAȘCU

Visul

fugeau lumile dintr-o secundă
mâna dreaptă a Domnului răsfira ițe
într-un război din care se ivea
un covor fermecat multicolor
multicelular și multidimensional
pe care am urcat să te caut...

au țâșnit luminile printre
coastele pământului
împărțându-mă apoi
m-au întors în mână stângă

se făcea că...
toate lumile se prefăcuseră
în stane de piatră-
capetele mângâiau pământul
picioarele, cerul

mă împrăstiam prin Turnul Babel
orbită de friguri fără limbă
un Guliwer călca pietre
iscând cutremure fantastice

se mai făcea că,
mergeam pe o apă lină

zburam pe covorul fermecat fericită
alături zâmbea prințul
din poveste
curgeau râuri de îngeri

cocoșii strigau glorioși primei dimineți
în doi...

Coloană infinită

Persistă o prezență stridentă slută...
văpăi de foc urcă în creștet
preling epiderma savurând-o
împinge trage sfâlșie

Doamne, cum mai ticăie ceasul
amenință ultima secundă
pândește adulmecă suge
secătuiește sugrumă

stă tolănită doamna în șezlong...
soarbe o-nghițitură mare de sangria
bolborosește-nu știu în ce limbă sughițe
stau la rând așteptând zorii...

Grădina mamei

în pântecul duminicii,
brațe în vânt
creionează săltând
plete salcânilor
frunze sentimente
adună gura fântânii...
fluturii albi
desenează zig-zaguri
în grădina mamei mele
adiere de aripi
piersici nude la umbră
bate vântul o frunză
un greiere cântă
pe palma sfântă
a smochinului
parfumul reginelor
umple văzduhul
imaculându-l
sărut
icoana mamei

Veronicăi Micle

S-a dus...
și-a luat dorul cu el
cin' te mai sărută-n gând
din creștet pân' la pământ
cine îți dezmiardă ochii?
cin' te alintă, Nicuță,
cu degete de lumină
cântă adună în mâini,
părul, buzele, umeri?
apele-ți curg șiroaie
slab inger
rece așternut ai pus
grăbită pe drum
fără sensuri,
cumplit destin ales
Veronică,
nu veți fi
Unul...

poate că-ntr-o zi, 'El
cu inima-i sângerandă
va ști să te-aducă-napoi,
dându-și ofrandă,
geniul rebel.

Eminescu Tot ce ai fost și ce ești

Pe fruntea omenirii
ai fost sortit să fii
Poetul nemuririi-
patima iubirii
zbuciumul firii
clopot Cerului
mir sufletului
aur Pământului
sfâșiere dorului
freamăt codrului
văjăitul gândului
aripă curvântului
mângâiere florilor
și al deșteptărilor
foșnetul frunzelor
mătasea stelelor
zbuciumul mărilor
Cântarea Cântărilor
răstignirea zorilor
Luceafăr nopților
ropotul ploilor
arsura buzelor
stânsoarea brațelor
sărut, picioarelor
zbuciumul cârmii
al preumblării
spre gemeni, ochii-i...
în brațele lunii
scrâșnetul furtunii
neliniștea teiului
caznă dorului
și albastrului
înflorirea urii
agonia zării
și a întristării
triunghiuri
zbor înjunghiat
...asasinat.

Mărgăritare de recunoștință, pentru poezia Corinei Ligia Pătrașcu

Georgeta BLENDEA ZAMFIR

Înfiorat Universul declară: „Ars poetica”, sugestivei intarsieri de elemente sensibile strecurate în versurile Corinei Ligia Pătrașcu. Paradox metaforic de la alfa la omega, de la bine la rău, poezia include idei îmbrăcate într-o haină halucinant de sugestivă. Alternanțele tâșnesc în aria strălucită. Optzecistă dar mult îmbogățită ultramodern în linia poezilor contemporani îmbrățișați de nemuritoarea metaforă, poeta surclasează linia creației actuale: „din săbii de foc se preling rubine”. Rubinele în sângeriul roșului se nasc în fiecare vers al volumului: „Vând rochie de mireasă”. Simbolul ochilor de păun devoalează impresiionanta sensibilitate a poetei, fascinată de splendori.

„Aleargă zilele nopțile / ... / săruta mâna Cerului îngenunchiate / însetate de roua clopotnițelor / crinilor”.

Voilà! Poveste de viață prinsă ca fluturii în boldurile de aur ai metaforelor, „clopotnițele crinilor”, mă poartă la George Călinescu care l-a menționat pe Mihai Eminescu în „tăria unui crin”.

Îl regăsesc pe Nichita Stănescu

desfășurând paradoxal cuvintele până ajunge la necuvinte.

Că în „Bolero-ul” lui Ravel, muzica interioară a Corinei Ligia Pătrașcu desfășoară tonul ambiental al ritmului încântător.

Scorpionul din ființa poetei se mișcă înainte și înapoi în oceanul lui Odin eminescian, umplut cu fantastice comori lucrate de maestra bijutieră.

Noțiuni ca dorul, mirul comunică basme din universul complex, ancestral al spațiului carpato-danubiano-pontic.

Metafora Timpului nu lipsește din epopeea versificată a volumului – include urme argeziene, sugestii privind cultura poetică a Corinei Ligia Pătrașcu: „norii visează furtună / armăsarii pur-sânge / joacă macii înghițiți / de jarul apusului”.

Ca într-un avion printre nori, prindem în brațe diamante șlefuite în armonia inspirației, iubirea conținând podoaba roșie înflăcărată a macilor se defulează în versuri de o frumusețe uimitoare în care contrastul dintre noțiunile poetice fascinează: versul „suspînă cumpăna fântânii”.

Ca pe întinsa câmpie cu fântâni a spațiului nostru în care primordială e ospitalitatea se derulează ideile intrinseci ale volumului, se pare că vin dintr-o Preistorie a Daciei fundamentată pe o cultură uimitoare.

Valențele fosforescente diverg, amețesc printr-o lumină binefăcătoare: „răsăritul așteaptă coacerea”.

Motivul soarelui se derulează ca o aură de mister pătrunzând ființa

în alveolele existenței.

Ondinele eminesciene își devoalează misterele prin curgerea în nuditatea versului împodobit de perfecțiune.

Poezia „Amfora” trimite gândul la Jacques Prevert, în linia de comunicare; însă Corina Ligia Pătrașcu împodobește ideea lui Prevert, o înobilează oferindu-ne fascinația unei poezii îmbrăcate amplu, într-un buchet aromatic.

„Amprente dulci” pe care iubitul le prinde în feminitate se definesc prin „mă”; „în nuce”, egoul poetei într-un delir în nevoia de a fi iubită.

Coroana regală pe care o primește mireasa la nunta în stil ortodox este împodobită cu briliantele dorințelor clădite în feminitate.

Valoarea din poemul „Aur” impune noțiunea chihlimbarului care în ancestralitate era cel mai prețios. Există un Drum al chihlimbarului, înainte de Drumul mătășii (vezi, „Strămoșii românilor”).

Și iată că în „Revelație”, raportarea la George Coșbuc se poate face prin versul: „aștern tăcută sufletu-mi / în trup de grâu”.

E o traiectorie venind din toate razele poetice ale predecesorilor, misterios ajunsă în călimară cu pana shakesperiană a poetei Corina Ligia Pătrașcu.

Vocația de psiholog a incendiat subconștientul autoarei cu valori care se sublimează în noțiuni sugestiv-poetice ducând la fibrele ondulatorii ale conștiinței cititorului.

Anotimpurile nasc idei poetice

devoalând minunile pe care ni le oferă Mama Geeea-Mama Pământului-Mama Geților.

Dăruirea femeii scorpion este într-o doză ce nu se poate cuprinde în exprimare. Ea oferă tot ceea ce este mai frumos pe lume. Sacrificiul ei este continuu, valoros și eficient. Iată ofrandele: „aș trece munții cu tălpile goale / sfidând piscuri / aș crește grăunțele cu lacrimi / fierbinți”.

Plusul îl aduce poemul „Te provoc, iubire...”, cu versul: „te încit, privindu-te...”

Motivul privirii fixează esența iubirii. Energiile maxime se concentrează în privire: „Ochii sunt oglinda sufletului” (proverb) - „cobor serpentine / sărutându-le”.

Ca într-un vârtej de dragoste, dorințele se unduiesc în serpentine sub luciul galben al lunii, trimițând raze tainice printre tulpini. Poezia Corinei Ligia Pătrașcu te face să devii călător prin lume, prin trăiri, prin penetrante sentimente, prin sublimări ale unui subconștient uimitor de vast; Univers de imagini.

Motivul mamei înregistrează penetrante sentimente așezate în rama împodobită cu infinită sugestie a simbolurilor.

Amarul iubirii, veșmântul pe care ea îl îmbracă în notă tragică reflectă istoria poeziei. Se spune că tristețea este haina poetului. Să sperăm că vom învăța să iubim fără suferință. Există multe teorii pe aceste coordonate pe planetă.

Simbolul „mesei”, venind din ancestralitate, trecând prin Lancelot, culminând brâncușian pe tot mapamondul, este construit în poemul „Trezită”, prin noțiuni implicând sugestii universale.

Poemul „Promisiune” include acel perpetuu atu al femeii scorpion uimitoare în căutările mirobolante pentru devenire.

Paradoxal, încă o „Ars poetica”, devoalând poezia în cuvinte nod, aureolată tandru, de soarele talentului.

Motivul „dansului” concentrează nobilul vals. Valsul miresei este în opoziție cu titlul volumului: Vând rochie de mireasă”, magicul hallo al poeziei rotunjește trecerea în linii ascendente în volum. Familiarizat cu intimitatea poetică a autoarei, cititorul se miră mereu, este fermecat de picurii ritmați interior, scripitori, inspiratori propuși de poetă.

„Trebuie să căutăm în cărți numai subiectivitatea autorului”, subliniază Ion Ițu, distinsul critic trecut în neființă, în cartea: „Critica de tranziție”, incluzând numele literaților brașoveni.

Poezia „Nu-mă-uita”, cu versurile: „șalul coboară umerii dezgoliți / un bob de rouă se prelinge / fără de glas / pe silueta fină a toamnei au rămas / copaci cu trupuri nude / mirând oglinzile cerului / că le-a crescut pe frunte / flori de nu-mă-uita”.

Când te regăsești în intimitatea subiectivității poetului, nu-ți rămâne decât să strigi: Evrika!

O femeie frumoasă invocă simbolul feminității – Venus – împodobind versurile cu știința culturii grecești. Vălul căutat în acoperirea intimității va trebui să-și extindă tremurarea în lumea contemporană care se deznudează cu orice preț – cum numai la psiholog, la preot, la cel mai bun prieten, se face...

„Venus”: „... / după un timp / găsită rătăcind prin Milo / cu părul despletit umilă / în mâini nu mai ținea nimic

și-a dat tribut singurul măr / cu trupul gol cerșind un văl / să prindă nurii speriați de noapte”.

Poematica Corinei nu e doar mirific metaforică purtându-ne în nori- corăbii romantice în spațiul albastru al inefabilului poetic.

Intrinsec pregătirea psihologică își înfige teoriile în creația poetică.

Echilibrul masculin-feminin; ying-yang, se cere în universalitatea devenirii.

„Învățați regulile succesului – gândiți la scară mare”, ne îndeamnă David J. Schwatz în cartea: „Magica putere a gândului”.

Corina Ligia Pătrașcu pășește pe treptele succesului redării cunoștințelor teoretice îmbrăcate în flamida împărătească a imaginilor artistice; o va aștepta Globul de aur al Învățătorului într-un spațiu al Noului Pământ ce se prefigurează.

Natura cu minunățiile ei, care trebuie devoalată lumii, o prezintă autoarea în poemul care prezintă iubirea subtil: „Patima”. Iubirea duce în spate planeta. Polenizarea prin pistilul incisiv induce procrearea.

„Atenția trebuie îndreptată asupra obiectului dorinței nu asupra lipsei lui”, citat din Esther și Jerry Hicks. („Învățăturile lui Abraham”).

Dorința, coadă multicoloră, ovală de păun îmbracă o carte a figurilor de stil; sădește sâmburii florilor roșii de maci; își îndreptă capul ca o credincioasă floare a soarelui după magicul ei adorată; induce o melodie intrinsecă beethoveniană purtând spre triumf existența zbuciumată, poartă răsuflarea cititorului în munți, câmpii, pe capete de flori multicolore în desfășurări fascinante sugerate de poetă.

Prindem în bold de insectar poemul: „Toamnă târzie”, că să anunțăm minunata venire pe lume a poetei: „dogoarea soarelui apusă / bat ploile urlând prin mine / strivind celule tremurânde / cu fețe triste / pietrele râd în hohote / privind vârtoarea frunzelor / din mine...”.

Lecturile elefantului de la Loto

Ștefania Oproescu

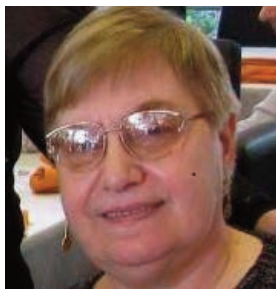
Se confesează scriitorii prin presa literară despre cum sunt curtați de prieteni / cunoștințe pentru recomandări privind lecturile din avalanșa de apariții. Posibil să fie vorba de cititori de modă veche, necontaminați de spațiul virtual și deprinși să citească altceva decât tabloide căzute în mocirla îndobitocirii sau să vizioneze emisiuni TV grotești. Se scrie, cel puțin la noi, infinit mai mult decât se citește. Scrie ori cine vrea și orice îi poartă neuronul. Critica de întâmpinare sufocată, alergată și uneori chiar interesată face și ea ce și cum poate să păstreze continuitatea patrimoniului cultural. În plus, accesul la piesa literară este îngreunat de câteva bariere: volumul mare al publicațiilor, slaba difuzare și, trist dar adevărat, prețul care nu acoperă costul de apariție, dar este prea piperat pentru majoritatea doritorilor.

Prin anii '80, frecventam prin rotație la mica înțelegere cu alți colegi secundari (rezidenții de astăzi) cursuri de economie politică în clădirea ASE București. Prin rotație, ca să nu fie sala goală și să nu enervăm profesorul care, altfel, era deschis dialogului până la limite periculoase de abrupte. Rar se încheau dezbateri pe teme adevărat serioase pentru că nu înțelegeam atitudinea profesorului. Nu știam dacă

libertatea sa venea din propria-i nesupunere, din vreo protecție înaltă sau era o nadă un mod de testare în cadrul unui program bine regizat. Era obligatorie promovarea examenului de economie politică, fără de care nu aveam dreptul să susținem la finalul stagiului examenul de specialitate. Cum ne aflam în plin heurism de plata datoriilor externe, cu toate dezastrele care au decurs de aici, unul din colegi mai îndrăzneți l-a întrebat pe profesor ce se poate întâmpla cu o țară care nu și plătește datoriile externe. Va fi acaparată, înglobată de țara la care este datoare? „Dragule, - a venit răspunsul – asta ar fi ca și cum ai câștiga un elefant la loto. Azi îl câștigi, dar mâine ce faci cu el?” Asta a fost tot după care s-a făcut liniște. N-am înțeles nici atunci, nici până azi sensul real al răspunsului, deși părea cumva optimist dar fără finalizare. Ce înțelegeam bine însă era faptul că elefantul cu pricina, subnutrit, înfrigurat, avea foarte multe cozi. Cozi lungi, cozi de zi, cozi de noapte, la orice, de la vată și hârtie igienică, până la trofee alimentare, sau mult visatele portocale și banane verzi de anul nou. Cele mai spectaculoase cozi erau însă la librăria Eminescu din București când se aducea carte bună. La librăriile din provincie nu, în orașele mici se aduceau puține (economia, de!) și erau vândute înainte de a intra în magazie. Când s-a adus „Cel mai iubit dintre pământeni”, oamenii au stat ore și ore așteptând, în contul unor zvonuri că o să mai sosească un transport. Adrian Păunescu a avut și el momentele lui de glorie. După revoluție, imaginea lui a fost cel mai adesea asociată cu slugărnicia și lauda dictatorului. Sigur că i se pot reproșa multe poetului. Personal i-aș pune în cumpănă relele și bunele, măcar pentru că în unul din volumele retras rapid de la vânzare au apărut câteva poezii de genul: „E prea lung drumul până în comunism/ De nu-l scurtăm cu gări și cu etape,/ E prea lung drumul până în comunism/ De nu-l aducem totuși mai aproape”. Sau „Astăzi sunt trist fiindcă sunt comunist/

Nici nu mai știu pentru ce să mai lupt”. Cartea a reapărut după câteva zile în același format, dar fără poeziile care ne-au îndulcit măcar puțin amarul supraviețuirii. Și pentru că a recitat în 1984 pe un stadion poezia Doina a lui Mihai Eminescu, după mulți ani de interdicție. Elefantul exporta toate produsele și importa literatură. E drept, fără Cioran, Ionescu, Soljenițin. Trecuse vremea Anei Roșculeț și al lui Mitrea Cocor, lăsată în urmă era Tânăra Gardă. Editura Univers oferea traduceri din autori cu renume în colecția Romanul secolului XX, sau în colecția Globus, Cartea Românească publica nuvelele lui Mircea Eliade. BPT de la Minterva aducea autori de la Kafka până la Vasile Voiculescu și versuri de Michelangelo. Își publica și Dumitru Popescu – Dumnezeu – scrierile fluvii, eclipsat însă de D.R. Popescu și Nicolae Breban. Intrați într-o librărie, răsfoiai în voie, alegeai după intuiție, instinct sau autori deja cunoscuți. Și fără statul la coadă găseai un Camus, un E.M. Remarque, un Faulkner. E greu de listat toată panoplia care ne-a salvat de alienare. Și poate incorect să amintești doar câteva nume: Scott Fitzgerald, Thomas Mann, Virginia Wolf, Ernesto Sabato, C. Aitmatov (cineva din Paris căuta la un anticariat *O zi mai lungă decât veacul*, spre surprinderea anticarului, că se mai citește Aitmatov). Acum ne alienăm cu E-uri alimentare din belșug și cu E-uri culturale asemenea.

Presupunerea lui Daniel Drăgan despre viitorul prozei „*Îmbracă forma speranței*” (Spații culturale nr. 29, iulie-august 2013) și măcar teoretic salvează Povestea: *nu știm cum se va scrie peste o jumătate de secol sau peste un veac. Poate că nici nu se va mai scrie. Dar de la Homer până la Jojo, (personajul său) și literatura, și viața au mustit de poveste. Poveștile dau chip vieții și viața dă suflu poveștilor. Nu-mi pot imagina una fără alta și, oricât ar fi de imprevizibile formele prin care ne va purta viitorul cred în eternitatea gândului divin și omenesc deopotrivă.*

Beatrice VAISMAN

CINE SUNT EU?

M-am născut la Făgăraș (6 aprilie 1946). Am „trecut” prin Sibiu (școala primară și liceul), Târgu Mureș (facultatea de farmacie), Botoșani (repartizată ca farmacistă), iar din 1978, trăiesc în orașul Petah Tikva din Israel.

După ce am lucrat peste 40 de ani ca farmacistă, odată cu ieșirea la pensie, am început să-mi aștern unele gânduri pe hârtie, de fapt pe ecranul calculatorului, și să le public într-o serie de prezentări PPS intitulate „De-ale mele”, care pot fi văzute și pe YouTube.

Mai pe scurt:

*Eu nu sunt vreo scriitoare,
Nici măcar recitatoare,
Ci sunt doar o babă care,
În loc să dea mult din gură,
Dă din degete pe tastatură.
Aforismul propriu preferat:*

În ultima vreme, e normal să fii modern, dar nu mai e modern să fii normal.

☞ Încearcă să te vezi cu ochii altora și roagă-te să nu ai surprize.

☞ Tot omul e sănătos, nevinovat și deștept, până la proba contrară.

☞ Cel mai interpretabil răspuns este... tăcerea.

☞ E simplu să fii mai mare peste cei mai mici. Mai greu e să fii responsabil peste iresponsabili.

☞ Sunt realistă: nu caut potcoave de cai... verzi pe pereți.

☞ A fi laconic înseamnă a vorbi puțin, dar a spune multe.

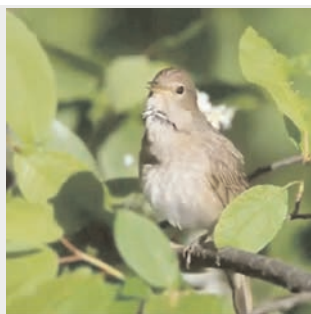
☞ Să vezi și să nu crezi, dar mai ales să nu ai nevoie.

☞ Românii au un simț al umorului atât de dezvoltat, încât nu l-au terminat pe Ceaușescu până când nu au epuizat bancurile despre el.

☞ Dacă aș putea sta de vorbă cu creatorul speciei umane, i-aș da câteva indicații prețioase pentru îmbunătățirea produsului.

☞ La bătrânețe, optimistul devine copilăros, iar pesimistul devine prăpăstios.

☞ Clipa în care realizezi că ai mai mult trecut decât viitor este ultima în care mai poți învăța să trăiești prezentul.

PRIVIGHETORI REGINE...

Cristian Petru Bălan

Motto:

*„Primăvara vine
Cu cântece și flori,
Glasuri cristaline
Răsună până-n zori:
Cucul cântă, mierla cântă
De răsună valea,
Dar Regină peste păsări
E PRIVIGHETOAREA !...”*

*Privighetori regine, cu voci transcendente,
Ce răspândiți prin crânguri mesaje dragi din cer,
Pe râuri verzi de ramuri voi picurați mister,
Sonore diamante, zburdalnice cristale,
Reverberând teluric celestul giuvaier,
Arzând lumini lichide cu brume abisale
Din viscolul durerii și-al forțelor astrale
Care ne iau cu ele când tremură-n eter...
Scălțați în aurore de sunete divine
Și îmbătați de triluri compuse printre flori,
Acestea se-nfășoară în fibrele lor fine
Iar noi ni le traducem în mii de sărutări,
Căci rezidim altarul Venerei adelfine
Și-n templul ei pătrundem urcând aceleași scări.*

PRIVIGHETORI REGINE...

(Colecția: Poezii de dragoste, de Cristian Petru Bălan)
Primăvara 2018

SĂRBĂTORIREA CENTENARULUI MARII UNIRI LA SYDNEY

George ROCA

Anul 2018 marchează Centenarul Marii Uniri și a fost declarat oficial de către Guvernul României ca fiind „An Centenar Aniversar”. Este un an-sărbătoare al tuturor românilor de pe mapamond. De fapt Centenarul a început chiar de pe data pe 1 Decembrie 2017 (Ziua Națională a României) și se va încheia la 1 Decembrie 2018. La această inițiativă s-au asociat câteva instituții majore precum Televiziunea Română (TVR), Teatrul Național București, Patriarhia Ortodoxă Română, Institutul Cultural Român, Primăriile de județ precum și unele organizații non-guvernamentale și asociații românești din străinătate....

Festivitățile au fost pornite pe data de 26 noiembrie 2017, cu câteva zile înainte de Ziua Națională a României, de către Teatrul Național din București care a prezentat un spectacol extraordinar în cinstea centenarului, sub regia lui Ion Caramitru.

Pe aceeași temă se înscrie și spectacolul de muzică și poezie de la Sydney, spectacol patriotic bilingv (în limba română și engleză) intitulat „România 100!”, care va avea loc duminică 11 martie a.c. începând cu orele 15:00 în sala de spectacole a Bibliotecii de Stat din Sydney, Australia, fiind organizat de către Academia Româno-Australiană pentru Cultură, cu susținerea Ambasadei României la Canberra și a Consulatului General al României de la Sydney.

Evenimentul va deschide o fereastră către sufletul românilor de la Antipozii prin prezentarea unora din cele mai frumoase piese patriotice (clasice, folk, populare) din muzica românească, alături de cele mai reprezentative poeme, rezonante cu Marea Unire, dragostea de țară și neam românesc.

Printre protagoniști se numără soprana Adriana Paul, cantautorul

Daniel Reynaud, actorii Tug Dubmly și Cătălin Anastase, violonista Aliona Cigulea și fiica acesteia, Maria Cigulea, scriitorii George Roca și Daniel Ioniță, precum și coregrafta Cristina Iordache și ansamblul „Sydney Dance Rhythms” - care vor prezenta dansuri românești.

Excelența Sa, Ambasadoarea României în Australia și Noua Zeelandă, doamna Nineta Bărbulescu va rosti o prelegere despre semnificația anului 1918 pentru România cât și despre împlinirea a 50 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între România și Australia.

De-a Baba Gaia

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
că sunt protejat de sfinți
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
că te bat ai mei parinți
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
c-am băut lapte cu fragi
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
c-am mâncat muguri de brazi
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
că m-am cățarat pe grinzii
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
că ai poalele prea lungi
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
că ai ochii din oglinzi
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
că ai cuie-n loc de dinți
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
că ești plină cu omizi
He-he-he, he-he-he...

-Nu mă-prinzi, nu mă-prinzi,
c-am pinge la opinci
He-he-he, he-he-he...

-Ba te prind, ba te prind,
c-am lopata de molid
Fal-fal-fal, fal-fal-fal...

-Ba te prind, ba te prind,
c-așa-i voia, să te prind
Fal-fal-fal, fal-fal-fal...

-Nu mă-prinzi, nu mă-pri...
-Harșt, te-am pris !
Ha-ha-ha, ha-ha-ha !

Daniel Juverdeanu

SĂ VEZI ȘI SĂ NU CREZI – UNII AU UMOR, NU GLUMĂ !

Mircea Radu IACOBAN

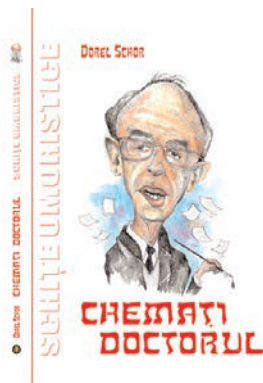
Am ales drept titlu o sintagmă aforistică născocită de Dorel Schor! Confratele lui, cehul Karel Čapek, afirma că umorul ar fi o „deprindere democratică”. Și cum noi defilăm victorioși de aproape trei decenii pe bulevardul democrației totale, depline și (vrând-nevrând) originale, s-ar cuveni s-avem parte și de-o creștere semnificativă a cantității de umor pe cap de locuitor. Lucrurile stând taman pe dos, mai degrabă i-aș da crezare lui Moisiil, care vede în umor doar „un cocteil de revoltă și disperare”.

În pofida unor pusee subțirele de exuberanță ludică, suntem pe cale să ne preschimbăm într-o nație tristă, încruntată și încrâncenată. Nu mai departe de un veac și jumătate, românii își îngăduiau sumedenie de șotii vesele, unele rămase de pomină.

Austerul Hasdeu, pe care cu greu ți-l poți închipui altfel decât îngropat între ceasloave și bucoavne, era tartorul farselor. El a trimis, în 1871 și 1876, cele două poezii cu acrostih publicate de „Convorbiri literare” („La noi e putred mărul”) și tot el i se adresa în scris lui Titu Maiorescu cu formula „Es. Min. Tit. Maiorescu”, ce putea fi citită și „Excelenței sale Ministrului Titu Maiorescu”, dar și... „E smintit Maiorescu”! Eminescu avea să observe primul – târziu, revista era tipărită! – altă farsă hasdeeană, poezia cu acrostih isteț semnată P. A. Călescu, adică... Păcălescu. Dar cele mai bune poante erau involuntare, fiindcă, cum ne învață tătucul Marx, arta rămâne mereu în urma vieții.

Pentru premiile Societății

Scriitorilor Români au candidat în 1930, la poezie, Tudor Arghezi și Alfred Moșoiu (?), iar la proză, Ionel Teodoreanu și Ion Foți (?). De necrezut, laureații au fost... Moșoiu și Foți!! De râsul curcilor! Sumedenie de epigrame și parodii datorate lui Caragiale luau în răspăr creațiile simboliste ale lui Macedonski, A. Mirea (adică, Dimitrie Anghel și Șt. O. Iosif) cultiva cu succes șarja amicală, astfel fiind cum nu se poate mai bine pregătită apariția lui Topârceanu, cu ale lui „Parodii originale”.

În Iași de la mijlocul veacului XX, George Lesnea, apoi, Fl. M. Petrescu, au preluat din mers tradiția epigramei și a parodiei poznașe – frunțile tuturor fiind mult mai descrețite atunci. De ce? Să zicem că, în cazul nostru, al celor tineri, disponibilitatea către veselia lipsită de griji era apanajul vârstei. Probabil că permeabilitatea la glumă o furniza și un oarecare sentiment de securitate personală, astăzi dispărut, cum, repede, au dispărut și bancurile despre Bulă.

Responsabilul cu farsele la Uniunea Scriitorilor era colonelului Nicolae Tăutu, care, între altele, s-a dat, la telefon, drept ministrul forțelor armate și a ordonat

administratorului cimitirului Ghencea militar să dezgroape toți morții, urmând să fie re-înțumați strict după ierarhia gradelor. Întrebarea era ce forță de muncă suplimentară necesita operațiunea. Administratorul a trimis ministrului un tabel prin care solicita 46 de gropari în plus, cerând și deslușiri tehnice cu privire la dispunerea și re-alocarea locurilor de veci!

Tăutu i-a făcut-o și lui Ion Băieșu (un comedigraf la modă cândva, între altele autorul cuplului comic „Tanța și Costel”) care mereu se plângea că nu este luat în seamă de sexul frumos... fiindcă-i prea scund. Colonelul i l-a adus, la Casa de creație de la Pelișor, pe „maseurul de la Sinaia” specialist în alungiri miraculoase. Câteva zile la rând, în vreme ce pacientul, în chiloței, era masat cu sărg, în camera de alături, o croitorească adusă tot de Tăutu scurta cu încă un centimetru pantalonii lui Băieșu, care, teribil de încântat, își admira cocoșește în oglindă creșterea cotidiană, în vreme ce confrății, după ușa, se prăpădeau de râs...

În deceniu 6 al veacului trecut, cei care lucrau la revista „Cronica” erau renumiți pentru poantele (unele, de-a dreptul crude!) cu care-și păcăleau colegii de redacție și de breaslă. Pe Corneliu Ștefanache l-

am trimis odată-n Anglia (vorba vine, invitația o falsificasem în tipografie) și altă dată la concentrare „cu schimburi curate și hrană rece pe trei zile”.

Suplimentul „Odată-n an e anul nou!” publica delicioasele și acidele parodii semnate de Ion Pogorilovschi, George Pruteanu ș.m.a., iar mensualul „Iașul literar” îl lansa pe Marin Sorescu în calitate de titular al rubricii iconoclaste și plină de haz „Singur printre poeți”. Râdeam mult, râdeam cu gura până

la urechi, dar, se pare, strămoșii ne întrecuseră în toate cele vesele. Un clasament al capacității de a recepta umorul situează România pe locul IV în Europa (or fi polonezii mai pontoși?) iar în topul național al umorului, Iașul este situat pe locul ultim în țară (!!), cap de listă fiind Oradea.

Un fost component al trupei „Divertis” motivează: „Oamenii care trăiesc în vestul țării sunt mai deschiși modelului occidental.” Ce să zic – că și Occidentul, și Ardealul,

plini îs de umor! Regretatul Gyuri Pascu s-ar fi cuvenit totuși să explice cum de trupa lui, „Divertis”, s-a născu tocmai la Iași, și nu... în vestul cel vesel... Un vechi proverb olandez spune că „umorul este uleiul din lampa vieții noastre”. Constat că, la noi, felinarul pâlpâie și-a-nceput să-i fumege fitilul.

În urmă cu câțiva ani, sussemnatului i-a fost decernat „Premiul național de umor”. Nici c-am mai râs de-atunci!

BALADA CRINEI

(Poem de sâmbăta morților)

*Crina spală morții,
Plânge și-i întreabă
De ce tac întruna
Și tot ea-și răspunde:
"Vai, ce morți de treabă!"*

*Crina-i bocitoare,
Crina vine-n grabă
Oriunde-i chemată
Să îmbrace morții
În straie de iarbă.
Și-atunci când n-au rude
Să le prindă-o salbă,
Doar ea mi-i ajută,
Doar ea mi-i sărută
C-un firuț de nalbă.
Crina duce satul
Tot la Preaînaltul,
Crina îl așează
Ca pe-un bob în lut.
Îl strânge în brață,
Îi dă cer pe față
Și până acasă
Plânge ne-ntrerupt.
Doamne, ce s-ar face
Lumea fără Crina?
N-ar ști-nmugurirea,
N-ar mai înflori.
Doamne, am o vrere,
Una, numai una,
Să n-o iei pe Crina
Până n-oi muri.
Cât oi mai trăi.
Cât oi mai iubi.*

*O stea-n ochi îmi cată,
Să-i pot spune: "Eu
M-am născut odată
Ca să mor mereu."
Pân-ce, tras pe roată,
Îi voi șopti: "Eu
Am murit odată
Să mă nasc mereu."*

DE LEAC

Pentru Cornelia Bălan Pop

*Veghează îngerii. Eu dorm.
Nu-i legănare mai aleasă.
Parcă aș fi în Cer; acasă,
Parcă-n lumină mă transform.
Veghează îngerii din veac
Și în tăcerea roditoare
Parcă aș fi în Cer o floare,
Parcă aș fi cuiva de leac.
Veghează îngerii. M-ating
Cu-aripe lor înmiresmată.
Parcă mă-ndrept spre Niciodată,
Parcă ajung în Cer și ning.
Veghează îngerii cu spor.
Surâd în somn, ca o copilă
Și învelit cu Sfânta Milă
Visez al Cerului pridvor.
Veghează îngerii. E timp
Doar pentru taină și iubire.
Din Cer coboară coviltire,
Din Cer ni se aduce nimb.
Și-atunci nimic nu-i mai frumos
Ca Cerul scris pe-o iasomie.
Veghează îngerii. Vai mie!
Tot ce nu tac e de prisos.*

Traian Vasilcău

VOROAVA DE DUH

*Corul bisericii s-a dezlipit
De lângă geam și-a început să zboare.
Cu lumânări în mâini, fără-ncetare,
Se-apropie de Cel nemărginit.
Cântec mai larg nu s-a fost*

întâmpat,

*Ca un epitrahil, coperă zarea.
S-a potolit de preavecie marea,
Munții deodată s-au îmbrățișat
Și peste-apostoli Duhul plin de raiuri
A vorovit în nesfârșite graiuri.*

Traian Vasilcău

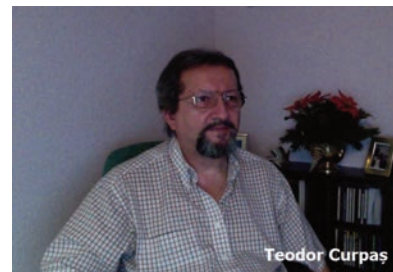

Tărțan Vasile – un împătimit al culturii! (Cultura din diaspora)

Teodor CURPAȘ

După absolvirea Facultății din Cluj, baritonul Vasile Tărțan a fost repartizat la Opera din Craiova. Într-un concediu s-a cunoscut cu Ana Maria și au plecat, cu acte legale în Germania, fiind angajat la Opera din Mannheim, unde, după 35 de ani lucrează și acum. Sigur, vorbesc și scriu despre Vasile, căruia i-am fost profesor și diriginte, cu pretenția că-l cunosc bine! N-am să înșir din calitățile lui, din frumoasele trăsături de caracter, izvorâte din temeinica educație primită în familie, din temeinicia studiilor sale liceale și universitare. E adevărat că este înzestrat cu o voce minunată, pe care au apreciat-o și o apreciază oamenii de specialitate. Acolo, pe meleagurile străine slujește ca gândul și condeiul idealurile moștenite din moși-strămoși. Cu o

menire aparte a sosit acolo, departe de țară, tânărul Vasile Tărțan, fiu al unei familii nevoiaș, devenit prin har și sânguință un intelectual autentic, cu o vastă cultură, pentru a se avânta cu patimă în slujirea propășirii neamului, prin câteva calități esențiale: dragostea pentru România și români, respectul față de marile personalități ale trecutului și prezentului nostru; interesul neabătut în însușirea și promovarea culturii; fervoarea cu care își susține ideile; talentul de interpret de operă și cel de poet. Vasile, de elev, știa că asta trebuie să facă, simțea că nu poate face altfel. Interasant, muncește și trăiește în Germania de 35 de ani și... recent a scos trei frumoase volume de poezii (două în limba română și unul în limba germană). Ultimul "Întoarcerea genezei în cuvinte" fiind lansat la Uniunea Scriitorilor din România, filiala Cluj, cu succes ieșit din comun. Sincer am simțit bucurie și în același timp, mândrie pentru simplul fapt că elevul meu și-a depășit profesorul. Este un sentiment de mare satisfacție, acela că mi-am făcut, în parte, misiunea de dascăl. Sigur, talentul lui, munca, tenacitatea l-au făcut pe Vasile să aibă reușite în cele două domenii ale artei! Și, Doamne, cât de bine se îmbină la Vasile Tărțan muzica cu poezia. Am remarcat și personalitățile din Cluj venite la lansarea volumului, iar reușitul cor (din 16 oameni de meserie) au interpretat pentru Vasile Tărțan două prelucrări de folclor și în final "Santa Lucia". Au fost momente emoționante pentru toți. Din 8 septembrie și până acum au trecut câteva zile, în care Vasile s-a întors în Germania, la Mannheim, între 06.10–04.11 s-a desfășurat Festivalul Cultural 2017, încât orașul frumos, cu Opera cunoscută trăiește momente frumoase care răscolesc apele râului Neckar ce străbate localitatea exact așa cum Someșul desparte orașul nostru, dar, cu forța și frumusețea lui îi înfrățește pe oameni! Ce frumos! Printr-o întâmplare, am primit programul acestui festival și...

mare mi-a fost bucuria văzând poza lui Vasile, premergătoare zilei de vineri, 20 octombrie, orele 19.00, când va fi pe scenă, în fața pretențiosului public, ce va asista la "Querdurch musik und lyrik". Va interpreta Ionka Hristova, mezzosopran, Vasile Tărțan, bariton "Werke von Giuseppe Verdi", Gustav Mahler, Georges Bizet, Gactano Donizetti, Felix Mendelssohn- Bartholdy, Umberto Giordano și alții. Acompaniamentul: Viktoria Khaierska. Mi-a plăcut frumoasa și completa tipăritură mai mult ca un caiet de sală, un carnet reușit, cu 30 de pagini, cu poze și tot ce trebuie să știe un spectator despre concertele din zilele festivalului cultural 2017. Constat și acum că Vasile a rămas un bun slujitor al scenei, înțelegând cât este de important poate și trebuie să fie rolul său în ansamblul artiștilor de acolo, neuitând nicicând că este român! Mai ales acolo, unde simte frontispiciul pe care scrie, oricum, artă! Știe că face educație culturală, estetică. Nu pot uita generozitatea cu care se manifestă Vasile în astfel de situații importante în viața lui. Și au fost multe! Mă bucur pentru că oamenii din jurul său au elogiat mereu împlinirile valoroase ale lui Vasile Tărțan, fie ele în muzică, fie ele în poezie! Noi, care deja îl cunoaștem, ne bucurăm de succesele lui Vasile Tărțan. Volumul ultim demonstrează că toate cuvintele lui sunt ca munții, ca puternicile stânci, toate adunate formând un "snop de aur" în fața lui Dumnezeu! După o activitate lungă, Vasile poate mărturisii, pe drept că a semnat bob cu bob tainele reușitei sale, fără a număra firele albe de păr ce apar pe fruntea lui!

UN SAN JORDI ROMÂNESC

Gabriela CĂLUȚIU SONNENBERG

Gabriela Caluțiu Sonnenberg

Catalonia nu înseamnă numai politică! În pofida momentelor de grea încercare prin care trec acum catalanii la nivel statal, programul cultural al Barcelonei continuă să atragă publicul larg, caracterizându-se prin diversitate și profunzime. Poate că tocmai din cauza vremurilor agitate, inimile și mintea barcelonezilor se deschid artelor perene.

Devansând cu trei zile Sărbătoarea de Sant Jordi, care se aniversează pe 23 aprilie, cei care prețuiesc fumusețea pură, fără substrat politic, militant, au avut ocazia să se desfete cu literatură și muzică românească. San Jordi - Sfântul Gheorghe – este

considerat Sfântul protector al catalanilor. Sărbătorit pe 23 aprilie, se suprapune calendaristic cu Ziua Cărții. Din acest motiv, se obișnuiește ca Doamnele să ofere drept cadou bărbaților o carte, iar bărbații să le înmâneze în schimb un trandafir de culoare roșie, legat cu o panglică în culorile steagului catalan. 23 aprilie ste ziua în care străzile Barcelonei - mai ales celebra Rambla - sunt luate cu asalt de iubitorii de carte. La tot pasul răsar standuri cu volume din cele mai diverse genuri iar recordul vânzărilor în această zi ajunge până la un milion și jumătate de volume!

În vinerea anterioară acestei zile aniversare, de maximă însemnătate pentru catalani, „La Biblioteca de Catalunya” din Barcelona, împreună cu editorul Leonard Muntaner, au invitat publicul să participe la evenimentul cultural „Un Sant Jordi românesc: Nichita Stănescu, poezie și muzică”.

Acțiunea s-a desfășurat pe fondul prezentării cărții „Ânima gramatical”, antologie de poezii din opera poetului Nichita Stănescu scrise în

perioada 1960-1984 și recent traduse în limba catalană.

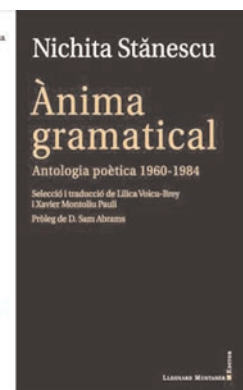
În deschidere a luat cuvântul criticul literar și autorul prologului cărții, Sam Abram. A fost secondat de traducătorii Lilica Voicu-Brey și Xavier Montoliu Pauli, care au recitat poezii prezente în volumul de antologie poetică „Ânima gramatical”.

În continuare, soprana Eulàlia Ara, acompaniată de pianista Lavinia Coman, a susținut un recital în limbile catalană și română. Accesul publicului a fost liber. Un cadou mai romantic și mai mișcător nici că nu se putea imagina, în preajma unei astfel de zile aniversare dedicate literaturii!

Divendres 20 d'abril de 2018, a les 20.30h

Sala de Llevant - Biblioteca de Catalunya
(Carrer de l'Hospital, 56 - Barcelona)

Tablou romantic

Daniel Juverdeanu

Să fie oare numai amintirea
sau s-a-ntâmpnat
să simt din nou, aievea,
răcoarea plăcută a palmelor tale
acoperindu-mi ochii
c-o apăsare tândă ca o boare ?!

... stam aplecat la masa din răchită
peste o foaie plină cu cuvinte
răsucite,
șterse nervos sau scrise apăsate
și încercam să tălmăcesc din slove,
ce este nemurirea.

Te întorsesei din gradina
ținând în mâna arcuită ca o
întrebare
un trandafir scăldat în roua
dimineții.

După ce m-ai miruit cu picăturile de
rouă,
te-ai strecurat pe neștiute
și ochii mi-ai cuprins cu palmele-ți
sfioase,

iar răsuflarea-ți caldă,
precum un început de primăvară,
ca pe-o atingere cerească,
am simțit-o pe ureche
și pentru o clipă m-am crezut
nemuritor.

Biblioteca Județeană la... raport

Ion Iancu Vale

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște este cea mai veche instituție

și istoric al culturii, Agnes Erich, împreună cu dr. Alexandru Ștefănescu, șef serviciu de relații cu publicul.

Conferința a avut ca subiect un Raport de activitate pe perioada 2013- 2017 în care s-a evidențiat, punctual și cronologic, problematica la toate nivelurile de utilizare activă și de funcționalitate a instituției.

S-a făcut astfel referire la problemele de natură financiară și administrativă, de îmbunătățire și amenajare internă, a serviciilor

caracterizată cu brio, (cum rar se mi întâmplă acum) prin sintagma de „omul potrivit la locul potrivit”, având alături un colectiv de muncă bine instruit profesional și care, împreună, creează aici, prin activități și servicii de bună calitate, un ambient agreabil, dar și util, foarte solicitat de către numeroși cetățeni, de orice condiție socială și de toate vârstele.

Astfel, chiar și statistic, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște reușește să se mențină pe un loc fruntaș în topul

culturală din județul Dâmbovița, având o existență de peste trei sferturi de veac, răstimp în care indiferent de vicisitudinile vremurilor, și-a îndeplinit cu prisosință menirea de reper principal în devenirea spirituală și culturală a cetățenilor, atât prin activitatea ei de bază, împrumutul de carte, cât și prin alte evenimente literare, artistice, științifice sau de divertisment.

Anul acesta, pe data de 2 aprilie a avut loc, în cadrul Bibliotecii, o conferință de presă susținută de către directorul instituției, bibliolog

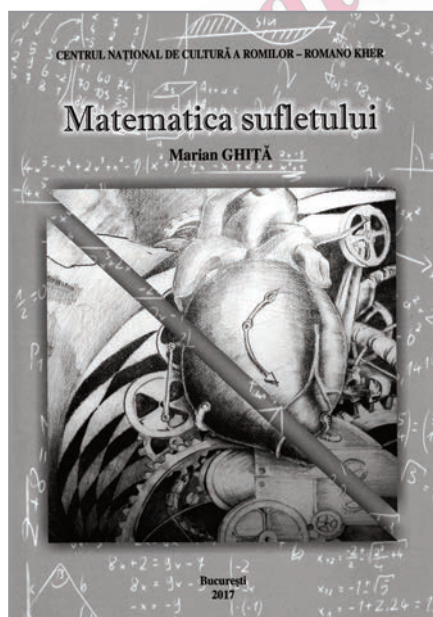
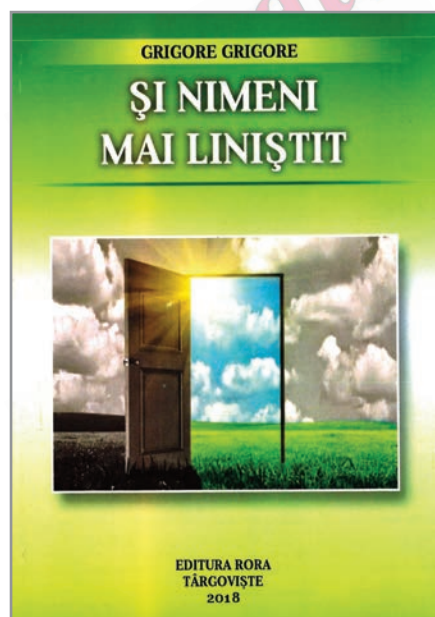
informatizate, a politicilor de achiziții unități bibliotecă pentru lectură, a activităților metodice de programare, a proiectelor de parteneriat, a diverselor acțiuni tematice, cu publicul etc.

De notat că Biblioteca Județeană are legal, atribuții de coordonare față de bibliotecile publice, din toate orașele și localitățile din județ, raportul relevând implicarea pe care a avut-o și o exercită, și în acest sens.

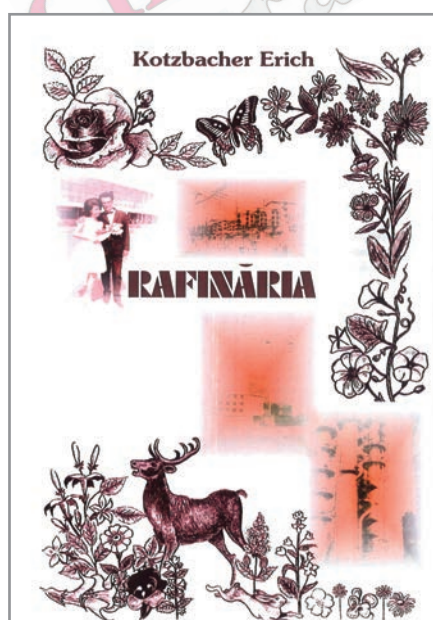
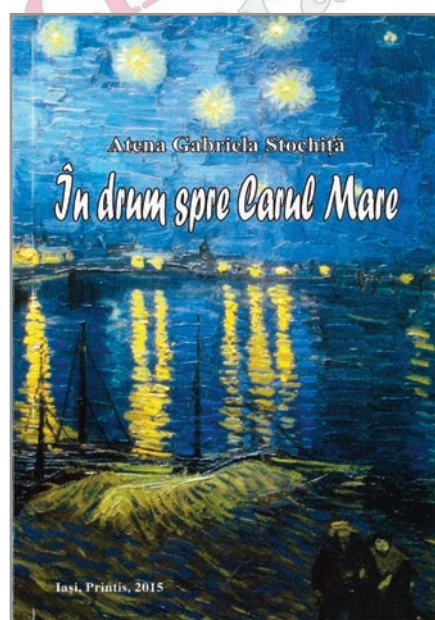
Cât privește conducerea instituției, aceasta poate fi

național al bibliotecilor depășind orașe și județe cu mult mai mari, ca întindere și număr de locuitori, decât orașul Târgoviște și județul Dâmbovița. E ceva.

Cărți noi în biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„Numai ce nu există, nu se poate afla”

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;

web site: <http://climate.literare.ro>